

GRAŽINKIME PASITIKĖJIMĄ IR PAGARBĄ ŽMOGUI

I "Dirvos" redakcijos klausimus atsakė naujasis Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

"Dirva" pernai, rugsėjo 30 d. 37 nr., dar prieš pradedant oficialiajai Prezidento rinkimų kampanijai, išspausdino pasikalbėjimą su Jumis apie svarbius Lietuvos gyvenimo klausimus, bandymus statyti naujas užtvartas tarp Lietuvos ir išeivijos. Dabar, kai Jūs netrukus pradėsite eiti šias pareigas, redakcija vėl kreipiasi į Jus, prašydama atsakyti į keletą klausimų. Dėkojame, kad ir būdamas nepaprastai užimtas, suradote tam laiko.

Stebint Lietuvos gyvenimą, matyti gana ryškus visuomenės susiskaldymas. Yra žmonių, nusivylusių net pačia valstybės nepriklausomybe. Ar galima juos už tai tik kaltinti, nes jie esą "sovietinis produktas". Kokios priežastys iš tikrųjų sąlygoja šį susiskaldymą?

Tarpusavio kaltinimai, kaip taisyklė, nieko nepaaiškina ir neleidžia pasiekti jokios pažangos. Per rinkimų kampaniją daug kartų galėjau įsitikinti, koks didelis žmonių nusivylimas ir nepasitikėjimas valdžia. Valdininkijos, kuri daug kur tebėra išlikusi dar nuo sovietinių laikų, pasipūtimas, lydimas nenoro ir nemokėjimo padėti žmogui, sukelia daugybę nereikalingų ginčų ir papildomų rūpesčių. Daugumos žmonių, kurie į juos kreipiasi, gyvenimą yra labai smarkiai palietę ekonominiai ir socialiniai pokyčiai. Yra netekusių darbo, neatgaunančių nuosavybės, net nepajėgiančių prisitaikyti prie rinkos ekonomikos reikalavimų. Jie neturi atitinkamo pasirengimo ir savarankiškos veiklos patirties. Tas gyvenimo būdas, prie kurio jie buvo įpratę per paskutiniuosius dešimtmečius, nebeteina naujose sąlygose. Nebeliko fabriko, į kurį žmogus kasdien eidavo, nebello tokių žemės ūkio įmonių, kuriose dirbo kaimo žmonės. Ne paslaptis, kad privatizacija daug kur vyko, grubiai pažeidžiant įstatymus, tiesiog išvagiant vadinamąjį "valdišką turtą". Naujų ekonominių santykių neįmanoma sukurti per vieną dieną. Neįmanoma per vieną kitą mėnesį pakeisti galvojimą, kuris formavosi per 50 metų. Todėl tuos žmones reikia suprasti ir jiems

padėti. Taip pat tenka apgalvesti, kad prie visuomenės susiskaldymo labai prisidėjo rietenos tarp politinių partijų ir valdžios struktūrų. Dabar svarbiausia – atkurti tarpusavio pasitikėjimą ir pagarbą žmogui.

Kaip vertinate dabartinės Lietuvos politines partijas? Ar daug iš jų gali būti laikomos partijomis klasikine šios sąvokos prasme, ar tai tėra tik grupuotės, susitelkusios apie vieną ar kitą "lyderį". Pavyzdžiui, prezidento rinkimus pralaimėjęs A. Paulauskas jau imasi kurti naują "partiją".

Iš gausybės Lietuvos politinių partijų galima išskirti tik keletą, kurios turi tradiciškai susiformavusią ideologiją ir išreiškia tam tikrų socialinių sluoksnių interesus. Kiti sambūriai yra ne kas kita, kaip laikini junginiai, atsiradę dėl kokių nors konkrečių aplinkybių. Apie tai liudija jų skelbiamų tikslų ir programų panašumas. Net kai kurių partijų pavadinimai yra aiškiai "prilipdyti", siekiant atrodyti šiuolaikiškai – "vakarietiškai". Nemaža šių partijų neišsilaikys: jie turės susijungti su kitais arba išnykti. Tačiau blogiausias dalykas yra ne vadinamųjų partijų gausa, o tai, kad partiniai siekiai neretai iškeliami virš valstybinių, kad žmogų bandoma vertinti pagal jo priklausymą arba nepriklausymą kuriai nors partijai. Tokio reiškinio toliau pakęsti nebegalima. O Prezidentas juo labiau negali būti vienos, nors ir labai reikšmingos partijos atstovu. Jokia partija negali savintis išimtinės teisės įtakoti Prezidento sprendimus.

Viena iš baisiausių šiandieninės Lietuvos bėdų – nusikalstamumas. Dabartinė valdančioji dauguma žadėjo ją sustabdyti. Tačiau matome ryškų nusikalstamumo augimą ir nusikaltėlių išulėjimą, neretai jau grasiinantį visai valstybės ūkinei veiklai ir visuomenės gyvenimui. Kokių priemonių būtina imtis nedelsiant, kad nusikalstamumas būtų sustabdytas ir likviduotas?

Jau ne kartą esu nedviprasmiškai pasakęs, kad nusikaltėliams nebus jokio pasigailėjimo. Reikalingas esminis visos teisėsaugos ir teisėtvarkos sistemų pertvarkymas. Likviduojant nusikalstamumą, negalima taikstyti su

kažkokiais žinybiniais barjerais, kai atskiros institucijos ima aiškintis, kuriai iš jų priklauso kovoti su vienos ar kitos rūšies nusikaltimais. Įvairios nusikalstamos veiklos rūšys gana dažnai yra susijusios ir persipynusios. Tačiau tik didindami teisėsaugininkų skaičių arba keldami jų atlyginimus, esminio persilaužimo nepasieksime.

Nusikalstamumas neatšiejamas nuo valstybės ūkinio gyvenimo. Skatindami ekonomikos augimą, rūpinamiesi visuomenės darbinio užimtumu ir kultūriniu ugdymu, nepalikdami nė vieno vaiko ar paauglio už mokyklos ribų, likviduosime socialines nusikalstamumo šaknis. Svarbiausia šiame darbe – asmeninės kiekvieno piliečio atsakomybės ugdymas. Reikės ypatingai daug dirbti, kad būtų įveiktas tiek pareigūnų, tiek ir visų piliečių abejingumas net ir nežymiems teisėtvarkos pažeidimams. Lietuvoje nebegali toliau viešpatauti nebaudžiamumas. Dirbdamas Amerikos gamtos saugos sistemoje esu sukaupęs nemažą patyrimą, kaip pasiekti, kad įstatymų būtų laikomasi besąlygiškai.

Keistą reiškinį prieš kurį laiką pastebėjome Lietuvoje. Ten atsirado "žinovų", aiškinančių, kad Prezidentas visai neturi kištis į ekonomiką, nes tai esanti ne jo tvarkoma sritis. Tokį išpūdį dar labiau sustiprino Lietuvos Konstitucinio Teismo "išaiškinimas" apie Prezidento galimybę įtakoti Vyriausybės formavimą. Ar iš tikrųjų Prezidentas turi likti nuošalyje nuo ūkio vystymo strategijos?

Prezidentas jokia būdu negali sutikti su prielaida, kad jam neturi rūpėti valstybės ūkis arba kad jam palikta teisė lyg iš šono "reaguoti" į tai, kas vyksta ūkyje. Manęs niekam nepavyks uždaryti į du "kambariukus" – užsienio politikos ir krašto apsaugos. Tokiu Prezidentu aš niekada nebūsiu.

Tačiau gal būtų Prezidento galios iš tikrųjų yra nepakankamos? O gal jų užtenka juridine prasme, tačiau jomis tiesiog nepakankamai naudojasi?

Daug kas priklauso nuo to, koks žmogus yra pats Prezidentas. Jei jis nėra aktyvus, tai visada ras galimybę pasiteisinti, kad neužtenka teisių.

Naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus savo namuose, likus dviem dienoms iki grįžimo į Lietuvą po trumpos privačios viešnagės Amerikoje

J. Jasaičio nuotr.

Tačiau valstybės vadovas privalo būti ūkinio gyvenimo skatintoju. Jis gali telkti specialistų grupes, kurios nagrinėtų, kaip stiprinti šalies ūkį, siūlytų, ką reikia reformuoti, skatintų geras iniciatyvas ir laiku pastebėtų neigiamus reiškinius. Įvairiose pasaulio šalyse yra sukaupta gana vertinga tokios Prezidento veiklos praktika. Daug ko galima pasimokyti ir iš JAV aukščiausių valdžios institucijų patirties. Jei prezidentas neskirs pakankamo dėmesio tautos ūkiui, tai kaip jis pasiteisins rinkėjams dėl savo programos vykdymo?

Žinoma, klausimas, ar Prezidento galios – pakankamos yra svarstytinas. Pasiūlymai iš tikrųjų giliai išsiaiškinti, ar būtini kokie nors Konstitucijos pakeitimai, yra įdomūs. Tačiau ir dabartiniu metu nerasite nė vieno teiginio Konstitucijoje, uždraudžiančio Prezidentui skatinti valstybės ūkio stiprėjimą. Reikia pilnai pasinaudoti tomis galimybėmis, kurios jam suteiktos.

Lietuvoje, ypač po pirmojo rinkimų rato kai kurie politikai vienas paskui kitą ėmė kartoti, kad Lietuva yra ne prezidentinė, o parlamentinė respublika, kad Prezidento vaidmuo esąs tik "reprezentacinis", o jo įtaka valstybės gyvenimui esanti vos ne simbolinė, nes esą viską tvarko Seimas. Tačiau juk parlamentinėse respublikose ir Prezidentą renka pats parlamentas, o ne tauta.

Kartoju, kad įrodinėjimai apie simbolinį ar grynai "reprezentacinį" Prezidento vaidmenį yra labai tinkantys tam, kuris norėtų pateisinti savo neveiklumą. Tačiau Lietuvoje dabar yra tokia sudėtinga padėtis, kad nė viena institucija neturi teisės į kažkokį parodomąjį atstovavimą. Juo labiau tokia išgalvota "lengvata" negali naudotis Prezidentas, išrinktas tiesioginiu piliečių balsavimu. Nė vienas valdžios institucijai neleisiu būti neveikliai, iki galo neatliekančiai savo pareigų. Primenu, kad esant reikalui, Prezidentas visada turi galimybę kreiptis į tautą. Tačiau manau, kad ir daugelis politikų supranta, koks pavojingas dabar yra valdžios neveiklumas. Žmonės Lietuvoje yra kūrybingi ir susirūpinę savo valstybės likimu. Mano pareiga juos paskatinti ir palaikyti visus vertingus sumanymus.

Lietuvoje karštai ginčijamasi dėl jos galimybių tapti Europos Sąjungos tikrąja nare. Tai nėra primityvus svarstymas: stoti ar nestoti į ES. Šiuolaikinė ekonomika veda tik prie integravimosi. Tačiau daugelis žmonių nežino šio stojimo teigiamų ir neigiamų ypatybių. Nereikia jų tik agituoti, o reikia atsakyti, kaip tam stojimui pasiruošti.

Lietuva energingai veikia, stengdamasi patekti į Europos Sąjungą. Tačiau ta

(Nukelta į 4 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **PASIŪLYMAS PERTVARKYTI VYRIAUSYBĘ.** "Lietuvos rytas" pranešė, kad susitikęs su Premjeru Gedimynu Vagnoriumi, naujasis Prezidentas Valdas Adamkus pasiūlė gerokai pertvarkyti dabartinę Vyriausybę. Pateiktame plane vietoj dabartinių 17 ministerijų siūloma palikti 11, svarbesnes funkcijas suteikti departamentams. Naujojo šalies vadovo manymu, galima atsisakyti Europos reikalų, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų, Ryšių ir informatikos, Statybos ir urbanistikos, Sveikatos apsaugos ministerijų. Švietimo ir mokslo ministeriją siūloma sujungti su Kultūros ministerija. "Lietuvos rytas" šį planą vadina "revoliucinėmis vizijomis".

• **V.ADAMKAUS KELIONĖ Į LATVIJĄ IR ESTIJĄ.** Vasario 12 d. Lietuvos Prezidentu išrinktas V. Adamkus išvyko neoficialaus vizito į Latviją ir Estiją susitikti su šių šalių prezidentais – Gunčiu Ulmaniu ir Lennart Meri.

• **PILIŲ GLOBA.** Kadenciją baigiantis Prezidentas Algirdas Brazauskas ir naujuoju šalies vadovu išrinktas Valdas Adamkus pirmadienį pasirašė Vilniaus pilių globos aktą. Pabrėžiama, kad Vilniaus pilių ir jų teritorijos atkūrimas, pritaikymas esamoms ir būsimoms sąlygoms bei poreikiams turi atitikti valstybės interesus. "Vilniaus pilys ir jų teritorija - ilgaamžio Lietuvos valstybingumo šventovė, Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės ir naujosios nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės širdis, tautos pasididžiavimas ir turtas", sakoma akte. Kitame prezidentų pasirašytame rašte skelbiama, kad Valdovų rūmai bus atstatyti iki 2009 metų – Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio sukakties.

• **RADVILŲ RŪMUOSE – MUZIEJUS.** Į naujas patalpas Vilniaus senamiestyje - gražiai restauruotus Mažuosius Radvilų rūmus - persikėlė Teatro, muzikos ir kino muziejus. Vasario 9 d. atidaryta pirmoji paroda, skirta muziejaus steigėjams Baliui Sruogai ir Vincui Krėvei. Simboliška, kad naujasis kultūros židinys įkurtas XV-XVII amžių architektūros paminkle, kuriame 1795-1810 metais veikė viešasis Vilniaus miesto teatras, o įvairios trupės vaidino iki pat 1845 metų. Teatro muziejaus sumanytojai – rašytojai B.Sruoga ir V.Krėvė dar 1926 metais spaudoje kreipėsi į visuomenę, ragindami rinkti Lietuvos teatro istoriją. Pirmuosius daiktus Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakultete sukaupė pats B. Sruoga. Vėliau, 1936 metais, Teatro muziejus buvo perkeltas į Valstybės teatrą ir veikė visuomeniniais pagrindais. Karo ir pokario suirutė muziejaus darbą nutraukė, daug daiktų pražuvo. Šią veiklą atgaivino 1947 metais įkurta Lietuvos teatro draugija. Muziejus prisiglaudė Vilniuje, Trakų gatvės pastate, bet sąlygų parodoms čia nebuvo.

• **POETO VIEŠNAGĖ.** Į Lietuvą iš Jungtinių Amerikos Valstijų, iš Baltimorės, atvyko vienas žymiausių lietuvių poetų – Alfonsas Nyka-Niliūnas. Vasario 13-ąją sostinėje jam bus įteikta Kultūros ir meno premija. Apdovanojimas A.Nykai-Niliūnui paskirtas už Lietuvoje išleistą rinktinę "Eilėraščiai" bei straipsnių rinkinį "Temos ir variacijos".

• **LIETUVOS METRIKA.** Vasario 10 d. Vilniaus universiteto bibliotekoje visuomenei pristatytas reikšmingas istorijos šaltinių leidinys "Lietuvos Metrika: 4-oji Teismų bylų knyga". Senojo universiteto Baltojoje salėje taip pat atidaryta paroda "Herbas Lietuvoje XIV-XX a." iš universiteto muziejaus bei bibliotekos fondų. Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Lietuvos Statutų ir Lietuvos Metrikos tyrimo grupė - Lietuvos Metrikos XVI amžiaus pirmosios pusės Teismų bylų knygas rengti spaudai pradėjo prieš kelerius metus. Ši knyga - tai XVI amžiaus paskutiniojo dešimtmečio "Teismų bylų knygos" kopija, kurioje įrašytos bylos, nagrinėtos Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio teisme 1522-1530 metais. Knygos leidimą finansiškai parėmė Lietuvių fondas bei Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas.

• **DAR VIENI "DARBIEČIAI".** Buvusio kandidato į prezidentus Artūro Paulausko rėmėjai, vasario 7 d. susirinkę Vilniuje, nutarė kurti judėjimą, tačiau negalėjo apsispręsti, ar tai turėtų būti visuomeninės organizacijos vienijanti asociacija, ar politinė partija. A.Paulauskas tvirtino, kad jam pačiam artimesnė asociacijos idėja. Jis teigė manęs, kad ateityje "lygia greta galėtų būti ir partija, ir asociacija". G.Jakavonis "Respublikai" sakė, kadangi A.Paulausko rinkimų programa yra socialiai liberali, partija galėtų vadinti leiboristine.

• **NAUJI PAŠTO ŽENKLAI.** Lietuvos valstybės atkūrimo 80-ųjų metinių dieną - Vasario 16-ąją - valstybės įmonė "Lietuvos paštas" išleis į apyvartą šiai sukakčiai skirtus du naujus pašto ženklus iš tęstinės serijos "Vasario 16-osios akto signatarai" bei du pašto blokus. Pirmasis skiriamas Lietuvos nepriklausomybės 80-mečiui, antrasis - Lietuvos valstybės himno - Vinco Kudirkos "Tautiškos giesmės" - 100-mečiui. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

ISPĖJIMAS ĮRAKO DIKTATORIUI

Algirdas Pužauskas

Vasario pradžioje sustiprintos JAV karinės jėgos, esančios Persų įlankoje. Prancūzija, Turkija, Jordanija, Arabų lyga ir Palestina pasiuntė į Bagdadą savo delegatus, ragindama Irako diktatorių, kad šis nusileistų ir netrukdytų tarptautiniams inspektoriams patekti į pastatus, kuriuose įtariama esant biologinių ir cheminių ginklų gamybos įrenginių, nes Amerikos prezidentas tikrai pasiryžęs panaudoti karinę jėgą. Rusijos prezidentas B. Jelcin net išpėjo prezidentą B. Clinton, kad toks jo ketinimas gali sukelti pasaulinį karą. Po šių jo žodžių Rusijos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnai bandė aiškinti, kad B. Jelcin nemanęs ir nesakęs, jog Rusija gali įsijungti į šį konfliktą, tik norėjęs pabrėžti, kad pasaulis – pilnas pavojingų ginklų ir teroristų. Rusija net pasiuntė delegaciją į Bagdadą. Rusijos ambasadorius Jungtinėse Tautose aiškino spaudai, kad Amerika neturi teisės viena pati veikti Saugumo Tarybos vardu, bet turėtų gauti šios tarybos sutikimą bombarduoti Iraką. Prezidentas B. Clinton atsiliepė, kad jokių leidimų jam nereikia. Jam svarbus tik Kongreso pritarimas, kurį gavo ne tik iš demokratų, bet ir iš respublikonų partijos vadovų.

Izraelis jau išstatė savo "Patriotų" raketų baterijas Negevo dykumoje ir paprašė, kad Amerika parduotų vaistų nuo bakterijų, jeigu Irakas panaudotų biologinį ginklą. Ta proga Izraelio spaudoje paskelbti Izraelio politinių vadovų nuomonių skirtumai

apie tai, ar reikia Izraeliui pačiam gintis, jei Irakas raketomis pultų Izraelį. Persų įlankos karo metu Amerikos vyriausybė darė spaudimą Izraelio vyriausybei, kad toji neorganizuotų gynybos ir neduotų atkirčio Irakui. Tuo metu Amerikai teko organizuoti koaliciją prieš Iraką. Jo baudimas už Kuveito ir Saudo Arabijos puolimą, pasak Amerikos atstovų, buvo vienas dalykas, o galimas Izraelio puolimas – kitas. Net Kuveito valdžia nenorėtų stoti prieš arabų valstybę, jei ji pultų Izraelį. Saudo Arabija leistų JAV aviacijai laikyti lėktuvus savo bazėse, jei jie tarnautų žvalgybai ir ryšiams, tačiau neleistų ten nusileisti bombonešiams ir kovos lėktuvams.

Izraelio vyriausybė vasario 5 d. paskelbė, kad ji "pasilieka sau teisę gintis ir elgtis pagal savo saugumo interesus, jei bus puolama." Kai Izraelis 1991 metų kare buvo pažadėjęs nesiimti gynybos veiksmų, jo žemėje sprogo 39 Irako raketos, tačiau tuometinis JAV prezidentas G. Bush neleido Izraeliui gintis. Tuomet Izraelio gynybos ministru buvo Moshe Arens, gimęs Lietuvoje. Jis buvo priešingas Izraelio pažadui nepulti Irako. Kai Izraelio vyriausybė pagaliau nutarė pasiųsti virš Irako savo baudžiamąją ekspediciją, prezidentas G. Bush karo veiksmus sustabdė, kaip ministrui M. Arens ir daugeliui kitų atrodė, per anksti. O štai dabar jau kitam JAV prezidentui tenka siųsti į Persų įlanką karo laivus, aviaciją ir jūrų pėsčininkus, nurodant, jog Irakui būtų geriau, jei pasikeistų jo vyriausybė.

Komentatoriai pastebėjo, kad Irako diktatorius, panašiai kaip ir Kubos Fidel Cast-

ro, senatvei artėjant, panoro susitaikyti su Dievu. F. Castro, buvęs jėzuitų gimnazijos auklėtinis, pasikvietė į svečius Katalikų bažnyčios vadovą Popiežių Joną Paulių II. O Saddam Hussein, socialistas revoliucionierius, Baath politinės arabų partijos steigėjas kartu su Sirijos prezidentu Assadu, tiesa, netrukus su juo susipykęs, bandė sujungti arabų nacionalizmą su socializmu. Jis pakeitė Irako valstybinę vėliavą. Ant raudono-balto-juodo fono liepė įrašyti žodžius "Allahu Akbar" ("Dievas yra didis"). Šalia aštuonių ar devynių karališkų rūmų Saddam pradėjo Bagdade statyti milžinišką musulmonų mečetę toje vietoje, kur buvo vienas iš sostinės oro uostų – amerikiečių subombarduotame Muthana priemiestyje. Ši mečetė bus didžiausia pasaulyje. Ji pavadinta "Sadamo mečete". Pamatai jau padėti. Minaretų aukštis sieks iki 600 pėdų. Visas pastatas galės sutalpinti apie 45,000 žmonių. Jis stovės lyg ežere, kuris jau iškas-tas.

Pernai Saddam Hussein nusamdė iš Jordanijos radikalų musulmonų šventiką Abdul Monim Abu Zant, kuris Irako valstybinėje televizijoje kas vakarą pusvalandį sako pamokslus. Jo ypač klauso irakiečių jaunimas. Naujoji Irako karta išaugo per aštuonerius karo su kaimyniniu Iranu metus ir per septynerius ekonominių sankcijų metus. Tauta vargsta: gyventojams trūksta maisto, ligoninės neturi vaistų, universitetai neturi knygų. Visai išnyko šalies vidurinioji klasė. Liko tik skurde gyvenanti dauguma ir nedidelė valdančioji klasė, kurios priešaky – visagalis Saddam Hussein, valdantis Iraką jau beveik 20 metų.

Keliais sakiniais

• Irako puolimas gali pareikalauti daug lėšų ir žmonių aukų. Vasario 6 d. du F-18 tipo kovos lėktuvai, pakilę nuo lėktuvnešio "George Washington", susidūrė ore. Vienas lakūnas žuvo.

• Vasario 6 d. Japonijoje, Nagano kalnuose prasidėjo olimpinės Žiemos žaidynės. Jas po trumpos Tarptautinio Olimpino komiteto pirminko A. Samaranch kalbos atidarė Japonijos imperatorius Akihito. Prie stadione giedojusių 2,000 japonų cho-

ristų per ryšių palydovus prisijungė penkių žemynų chorai iš Berlyno, Niujorko, Sidnėjaus, Beidžingo (Pekino) ir Keiptauno, esančio Pietų Afrikoje.

• Vasario 4 d. Afganistano šiaurėje, kur dar vyksta kovos tarp kelių grupuočių, įvyko stiprus žemės drebėjimas. Pirminiais duomenimis, žuvo apie 2,000 žmonių, sugriauta daug pastatų.

• Vasario 6 d. abu Kongreso rūmai pagerbė buvusį JAV prezidentą, 87 metų am-

žiaus Ronald Reagan. Jo vardas pavadintas sostinės oro uostas.

• Vasario 4 -7 dienomis Amerikoje su oficialiu vizitu lankėsi Britanijos premjeras Tony Blair. Jis buvo apgyvendintas sostinės Blair rūmuose. Sakoma, kad Britanija yra vienintelė tikra JAV draugė ir sąjungininkė.

• Vasario 5 d. apie 2,000 politikų ir aukštųjų svečių dalyvavo tradiciniuose Maldos

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

VALSTYBĖS STATYBA

Lietuviai turi tokią ypatingą: jie didžiausia pagarba apgaubia į Amžinybę iškelia-vusius ir savo dėmesiu pama-lonina tuos, kurių nepažįsta, bet yra susikūrę gerokai ro-mantizuotą jų paveikslą. Rei-kia kokio nors ypatingo įvy-kio, kad atsirastų jų pagarba šalia esančiam, kad atsirastų noras jam padėti ir palinkėti kuo didžiausios sėkmės. Daugeliui labai sunku atsi-skirti su niekuo nepagrįstais kaltinimais ar bent įtarinėji-mais, su pavydu ir pagieža. Rodos, esame tokie pat, kaip ir kitų tautų žmonės, tačiau kažkodėl taip mėgstame vie-nas kitam įgelti, įskaudinti, pasityčioti. Netgi šiaip sau, be jokio ypatingo tikslo, o tik todėl, kad mūsų geram pažįs-tamam nepavyktų pasijusti laimingam, kad jis negalėtų pasinaudoti įgimtais gabu-mais, pasiekti laimėjimų pro-fesinėje ar politinėje veikloje. Piktadžiūga dėl kito nesėkmių, žinoma, mums patiems lai-mės nesuteikia, bet pikta pa-gundai atsispirti vis niekaip nepajėgiame. Nemokame at-eiti į pagalbą ir neteisėtai už-pultam savo gentainiui: daž-niausia pasyviai stebime, kaip su juo svetimi (o dar dažniau - "saviškiai") susido-roja. Tik nekaltojo žūvimas priverčia atsipeikėti. Tada jau rašome jo vardą į istorijos knygas ir statome pamink-lus. Tarsi kažkas labai negero būtų įmaišyta į mūsų tautos genus! Bet mėgstame pasi-teisinti, esą ir kitose tautose visko būna. Tai - jokia pa-guoda: jei didelėms tautoms kokios nors tarpusavio peš-tynės nesukelia rimtesnių pa-sekmių, tai lietuviams jos vi-sada grėsia savo valstybės praradimu.

Esame pasaulį stebinan-ti tauta. Kai pakylame - "kal-nus nuverčiame", susidoroja-me su sunkumais, kurie ir di-džiausioms galybėms atrodė neįveikiamais. Bet laimėję pačias įspūdingiausias perga-les, "sugebame" vėl pasinerti į kivirčius, apkalbas, intrigas. Bausmė už tai netrunka ateiti.

Vėl pakilti būna jau nepaly-ginamai sunkiau. Prireikia kartais net pusės šimtmečio, o kartais - net kelių amžių.

Sunkiai laimėti Lietuvos Prezidento rinkimai. Tik per plauką išvengėme didelės gė-dos ir nelaimės. Naujasis valstybės vadovas dar neper-ėmė visų pareigų. Tai įvyks tik praėjus dešimčiai dienų po Vasario 16-osios aštuo-niasdešimtmečio iškilmių. Iš-eivijoje - pažūrų pervers-mas. Žmogus, ką tik dalijęs pasityčiojimu persunktus in-terviu ("ir aš Lietuvoje pas-gimines po lova laikau pora batų bei kojinių, bet nesu jos gyventojas") jau neša rašinius apie "džiaugsmingą" Prezi-dento sutikimą Amerikoje. Laikraštis, paslaugiai spaus-dinęs visokias paskalas apie tokį pat politinį pabėgėlį, kaip ir dauguma jo skaityto-jų, staiga "apsiverčia" ir kiek-viename puslapyje spausdin-damas laimėjusiojo nuotrau-ka, dedasi ištikimiausiu jo rėmėju. Atseit, mūsiškį išrin-ko. Norėtusi į akis paklausti: "O kurioje tvoros pusėje, po-nai ir ponios, ką tik stovėjo-te? Ar nejučiate, kad savo nesenu užsispyrimu ir prie-šiškumu galėjote tikrą, didelę bėdą prisišaukti?" Tiek jau to, nebeklausinėkim. Kaip sa-koma: viskas gerai, kas gerai baigiasi.

Skirtingai nuo išeivijos, kurios nemaža dalis ryškiai pajuto, kokias paviršutiniškas žinias turėjo apie Lietuvą, tai pačioje Lietuvoje tokio atsi-kvošėjimo beveik visai ne-matyti. Kas gali, bando įlįsti į naujas pareigas, nemaž nesu-simąstydamas, ar pajėgs jas atlikti. Kas naujos tarnybos negavo, jau aiškina, kad nie-ko gero nebus. To pakilimo, kuris lydėjo prieš 9 metus vėl atvirai švenčiamą Vasario 16-ąją, jau nėra nė ženklo. O darbai, kuriuos šiandien Lie-tuvoje reikia atlikti, yra gero-kai sunkesni už politinius sprendimus, atnešusius Lietu-vai laisvę. Tai - valstybės ūkio atstatymas, kuris be visų pastangų yra neįmanomas.

Juozas Žygas

Iš Sovietų sąjungos buvo paveldėtas milžiniškas žvejy-bos laivynas, kurį sudarė apie 220 įvairaus dydžio laivų. Dar sovietiniais laikais tas laivynas buvo vertinamas 6 milijardais dolerių. Dabar jo nebėra! Nėra ir tikrų, nubaus-tų kaltininkų! Sovietinės Lie-tuvos žvejybos laivynas raižė visus vandenynus, jūras ir poliarinius vandenis. To-kioms kelionėms žvejų laivai turėjo būti dideli ir galingi. Tokie pat turėjo būti ir juos aptarnaujantys pagalbiniai laivai: tanklaiviai, kurie lai-vus aprūpintų kuru ir gėlu vandeniu bei jūroje žuvis per-dirbantieji laivai fabrikai. So-vietinės Lietuvos žvejybos laivynas turėjo gal apie dešimtį tokių didžiųjų laivų.

Gal kam nors kils klaui-simas, kokio didumo buvo tie didieji laivai? Visų laivų pa-vadinimų ant greitųjų surasti negalėjau, todėl pateiksiu tik keletą duomenų. Plaukiojan-čioji bazė "Žvejo šlovė" - lai-vas fabrikas, kurio ilgis - 167.24 m, plotis - 24 m, tal-pa - 20,850 tonų. Plaukio-janti bazė "Tarybų Lietuva" turėjo 17,181 tonų talpą, "Švyturys" - 16 tūkstančių tonų. Tiems skaitytojams, kurie nėra gerai su jūriniais klausimais susipažinę, kad

PAVOJUS LIETUVOS JŪRŲ LAIVYNUI

būtų aiškiau, nurodysiu, jog tie laivai, kurie mus per At-lantą vežė, buvo apie 18,000 tonų. Taigi, minėti Lietuvos laivai buvo gana dideli.

Be to, didelių laivų buvo ir daugiau. Tai "Antanas Sniečkus", "Vincas Mickevi-čius - Kapsukas", šaldytuvai "Štorm" ("Audra") ir "Rus-skij ostrov" ("Rusų sala") ir kt. Tokie gamybiniai šaldy-tuvai, kaip "Julius Janonis", "Rokiškis", "Neva", priimda-vo sugautas žuvis, jas šaldy-davo, darydavo konservus. Tanklaiviai "Žalgiris", "Se-ran" ir kiti žvejybos laivus aprūpindavo degalais ir ge-riamuoju vandeniu. Buvo ir didieji žvejybos traleriai - šaldytuvai: "Telšiai", "Jurbarkas", "Jonava", "Pasvalys", "Rusnė", "Birštonas", "Vy-tautas Montvila". Šie duome-nys paimti iš leidinio "Tary-bų Lietuvos enciklopedija", 2 tomas. 469 psl.). Buvo dešimtys kitų didelių laivų.

Lietuvai atsistačius, žve-jybos laivyno laivai buvo pa-vadinoti lietuviškais vardais. Didieji laivai gavo tokius vardus, kaip "Maironis", "Darius ir Girėnas", "Vydū-nas" ir kt.

Prieš karą didelio tonažo jūros žvejybos laivų išvis ne-buvo. Klaipėdos uoste buvo įregistruota 11 prekybos lai-vų, plaukiojusių su Lietuvos vėliava, kurių bendras tonažas tebuvo 11,208 tonos. Jei-gu Lietuva ir toliau taip "sėk-mingai" tvarkysis, tai už ke-

letos metų gal bus pasiektas 1938 m. lygis. Atrodo, kad biurokratai, besikubėdami į Europos Sąjungą, yra pasiry-žę tokį tikslą pasiekti. Galbūt jie yra skaitę karo metu Goe-belso pasakytus žodžius: "Su tuščiomis kišenėmis lengviau žygiuoti". Jis tai sakė, norė-damas pakelti nuotaiką su-bombarduotų miestų žmo-nėms, vis dar tikėjusiems Vo-kietijos pergale.

Nepaisant to, kuri vyriau-sybė bebūtų, bet, atrodo, kad kiekviena iš jų tik šia diena tegyvena. Nėra Maskvos, ku-ri nurodytų, ką reikia daryti. Tokį įspūdį galima susidaryti, kadangi dabartinė valdžia nieko ateičiai neplanuoja ir neturi jokios valstybės atei-ties vizijos. Kas buvo dešimt-mečiais tautos (anais laikais sakė: liaudies) sukurta, tai dabartiniai vadovai gali vienu plunksnos brūkštelėjimu sve-timiems atiduoti. O tie, nors ir būtų patys geriausi, nesirū-pins Lietuvos reikalais.

Dabar Seimo ir Vyriau-sybės narių amžiaus vidurkis yra galbūt apie 50 metų. To-dėl jie negali atsiminti belgų elektros bendrovės, kuri Kau-ne elektros monopolį turėjo. Jos dėka Kaunas turėjo bran-giausią elektrą ir buvo blo-giausiai apšviesta Europos sostinė. Atrodo reikėjo pasi-mokyti. Bet ne! Dabar ren-giamasi ir strategines įmones į svetimas rankas atiduoti. Jų tarpe yra ir "Lietuvos jūrų laivininkystė".

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

pusryčiuose. Maldoms vado-vavo garsus pamokslininkas, 79 m. amžiaus kun. Billy Graham.

• Spaudos konferencijoje prezidentas B. Clinton buvo paklaustas ar jis, nemalonių gandų apsuptas, nemano pa-sitraukti iš pareigų. Jis atsakė: "Niekados". Respubliko-nų partijoje jau tariamasi, kas bus partijos kandidatas į pre-zidento vietą? Šalia jau pasi-skelbusių kandidatų apie sa-vo planus prabilo ir buvęs vi-ceprezidentas (George Bush valdymo metu) 51 metų am-žiaus Dan Quayle. Jis du ter-minus buvo Atstovų rūmų nariu ir aštuonerius metus senatorium.

• Ramiojo vandenyno "lašių karas" tarp JAV ir Ka-nados po ilgų derybų pasibai-gė kompromisu. Šiame konf-likte ypač aktyviai dalyvavo Britų Kolumbija, kuri prieš-i-nosi net ir federalinei - Otta-vos vyriausybei, nes ji esą

per daug nuolaidžiaujanti Amerikai. Pripažinta, kad JAV žvejai iš Aliaskos ir Va-šingtono bei Oregano valsti-jų išgaudo per daug lašių, kurios keliauja neršti į Kana-dos upes. Britų Kolumbija net pagrasino nutraukti su-tartį su JAV, kuri naudoja da-lį jūros karo laivų torpedų bandymams. Nors abi vyriau-sybės bando kaimyniškai iš-spręsti žvejų problemas, ne-abejojama, kad "lašių karas" ateityje gadins jų santykius.

• Meksikos prezidentas Ernesto Zedillo pripažino, kad Chiapas provincija labai nuskurdusi. Centrinė valdžia paskelbė amnestiją vietos nu-sikaltėliams, atleido iš darbo policijos vadą ir miesto merą. Pakeistas vidaus reikalų mi-nistras ir provincijos guber-natorius. Po vietinių vadų su-planuotų kaimo indėnų žudy-nių suimti 52 žmonės, o iš kalėjimų per amnestiją pa-

leista 300 vietinių.

• Pietų Korėja bando su-daryti naują vyriausybę iš "naujos politikos" ir "liberalų demokratų" partijų. Naujasis prezidentas Kim Dae Jung yra pirmas katalikas, tapęs šalies prezidentu.

• Vokietijoje padidėjo ne-darbas. Po abiejų Vokietijų susijungimo laisvosios rinkos sąlygose užsidarė šimtai pel-no neduodančių įmonių. Be-darbių skaičius žymiai padi-dėjo. Pagal darbo neturinčių žmonių skaičių Vokietija yra ketvirtoje vietoje po Ispani-jos, Suomijos, Prancūzijos ir Italijos. Nedarbas Vokietijoje pasiekė 12.6%. Vasario pra-džioje daugelyje Vokietijos miestų vyko piktos demonst-racijos. Spėjama, kad darbo neturi apie 5 milijonai žmo-nių. Kanclerio Helmut Kohl vyriausybė tapo nepopuliari. Reikalaujama, kad ji pasi-trauktų.

GRAŽINKIME PASITIKĖJIMĄ IR PAGARBĄ ŽMOGUI

(Atkelta iš 1 psl.)

veikla žymiai labiau nukreipta į "išorę" (kaip įtikinti kitus, kad jie palaikytų mūsų siekius), o ne į "vidų" (ką pirmiausia reikia patiems susitvarkyti). Realiai kalbant, Lietuva šiandien dar nėra pasiruošusi pilnam dalyvavimui Europos Sąjungoje. Reikia labai sustiprinti mūsų ūkio pajėgumą, kad galėtume laisvai varžytis dėl savo gaminių kokybės ir tuo pačiu – dėl rinkų. Atsilikusių ir šelpiamų ten nereikia. Lietuvoje yra didelės mokslo jėgos, geri inžinieriai, daug darbščių ir nagingų žmonių. Visa tai būtina nedelsiant panaudoti. Priešingu atveju, neišvengsime "protų ir rankų nutekėjimo". Beje, jis jau vyksta. Ir tai kelia didelį nerimą.

Esate ilgametis "Dirvos" – tautinės minties laikraščio skaitytojas. Tačiau Lietuvoje dabar netrūksta įrodinėjančių, esą tautiškumas jau yra atgyvenęs dalykas, net vedantis į uždarmą arba, kaip dabar mėgstama sakyti, "saviizoliaciją". Kokia Jūsų nuomonė šiuo klausimu?

Pasiklausius tokių neišvengiamų pasisakymų apie tautiškumą, gali susidaryti vaizdas, kad visa lietuviškoji išei-vija, bandydama net svetima-me krašte išlaikyti lietuviybę, elgėsi netikslingai. Tačiau tada nebetoli ir iki išvados, kad ir visa mūsų politinė veikla užjūriuose Lietuvos labui

yra praradusi savo reikšmin-gumą bei auklėjamąją vertę. Su tokiais išvedžiojimais ne-galima sutikti. Tautiškumas yra tas bruožas, kurį dabar Lietuvoje reikia ypač uoliai ugdyti. Bandymai lietuvių nutautinti, nors ir nepasiekė savo tikslo, tačiau tam tikrų neigiamų pasekmių mūsų tautoje yra palikę. Ir nusi-kalstamumas iš dalies paaiš-kinamas patriotizmo praradi-mu. Todėl šiuo požiūriu labai pritariu Švietimo ir mokslo ministro akademiko Zigmo Zinkevičiaus veiklai, siekiant "atlietuvinėti" Lietuvos mo-kyklą. Su jokia "saviizoliaci-ja" tai neturi nieko bendro.

Kitas klausimas, kad mes dažnai nemokame paro-dyti pasauliui savo tautos įnašą į bendrą kultūros loby-ną. Šia prasme labai menkai išnaudojamos ir mūsų diplo-matinės atstovybės užsienyje. Niekas kitas mūsų nerekla-muos, jei patys tuo nepasirū-pinsime.

Tačiau, kaip žinote, Ministras Z. Zinkevičius nuo pat jo veiklos pradžios yra labai aršiai puolamas. Nežiūrint to, kad šiame pos-te dirba dar tik metai, jis kaltinamas dėl visų mokyklos darbo blogybių.

Jau ir aš girdėjau daugybę tokių kaltinimų bei ragini-mų pritarti jo atleidimui. Dažniausia sakoma, kad Mi-nistras esąs geras mokslinin-

kas, bet jam sunkiai sekasi administracinis darbas. Be to, vertinant dabartinę Lietuvos mokyklą, susiduria gana skir-tingi požiūriai į jos ateitį, į būsimojus reformos dar-bus. Veiklos rezultatai tokio-je srityje, kaip švietimas, iš-ryškėja tik po ilgesnio laiko. Matyti, kad kai kurie prie-kaištai Ministrui yra perdaug išpūsti, o kai kurie kaltinimai – perdaug kategoriški. Prie klausimų apie Lietuvos mo-kyklos veiklą dar ne kartą teks sugrįžti.

JAV lietuvių tautinės minties savaitraštis "Dirva" nuosekliai, niekada nesvyruodamas rėmė Jūsų ketini-mą kandidatuoti ir dalyvavi-mą prezidentinių rinkimų kampanijoje. Sveikiname Jus, išrinktą Lietuvos Res-publikos Prezidentu, ir lin-kime Jums kuo didžiausios sėkmės visoje kilnioje Jūsų veikloje.

Nuoširdžiai dėkoju už paramą visiems "Dirvos" sa-vaistraščio bendradarbiams ir skaitytojams. Tačiau išrinki-mas į šias garbingas pareigas tėra tik pirmasis žingsnis. Mūsų visų laukia labai sudė-tingi darbai. Ir toliau būkime kartu.

Su Lietuvos Prezidentu V. Adamkumi sausio 26 d, t.y. likus lygiai vienam mė-nesiui iki priesaikos priėmi-mo, kalbėjosi "Dirvos" re-daktorius J.Jasaitis

Lietuvos ambasados pranešimai

KRAŠTO APSAUGOS MINISTRO VIEŠNAGĖ

Lietuvos Krašto apsau-gos ministras Česlovas Stan-kevičius šią savaitę lankėsi Vašingtone, kur grupės JAV senatorių ir Atstovų rūmų na-rių kvietimu dalyvavo senas ir galias tradicijas turinčiame renginyje – Maldos pusry-čiuose. Renginyje dalyvavo JAV administracijos vadovai, Kongreso nariai ir įtakingi JAV visuomenės veikėjai. Į jį buvo pakviesti parlamentarai, vyriausybės nariai, visuome-ninių organizacijų vadovai iš 160 pasaulio valstybių.

Prieš pagrindinį renginį JAV prezidentas Bill Clinton ir viceprezidentas Al Gore susitiko su nedidele grupe už-sienio šalių atstovų, tarp ku-rių buvo ir ministras Č. Stan-kevičius. Kalbėdamas su mi-nistru, prezidentas B.Clinton pabrėžė sausio mėnesį pa-sirašytos JAV-Baltijos vals-tybių Partnerystės chartijos svarbą. Savo ruožtu ministras Č. Stankevičius pažymėjo,

jog Lietuva šiam dokumentui skiria ypatingą reikšmę.

Pirmadienį JAV Kongre-se įvyko oficialus ministro Č. Stankevičiaus susitikimas su Atstovų rūmų nariu iš Michi-gan valstijos Joseph Knollen-berg, atstovaujančiu Asigna-vimų komiteto Užsienio ope-racijų pakomiteti. Ministras supažindino Kongreso narį su Lietuvos gynybinių pajėgų vystymo kryptimis, kurių įgyvendinimui naudojama užsienio, visų pirma JAV, pa-galba. Ministras atkreipė dė-mesį, kad Lietuva ir pati daug investuoja į gynybos sistemų vystymą, pateikė Lietuvos gynybos biudžeto didėjimo dinamiką. J.Knollenberg pa-žadėjo remti Regioninio oro erdvės stebėjimo koordinavi-mo centro įkūrimą Lietuvoje. Jis priėmė ministro Č. Stan-kevičiaus kvietimą apsilan-kyti Lietuvoje.

KUNIGAİKŠČIŲ PRIVILEGIJOS

Lietuvos Didžiųjų Kuni-

gaikščių privilegijų paroda, atidaryta LR ambasadoje Vašingtone vasario 7 d., pradėjo renginių, skirtų paminėti Lie-tuvos Valstybės 80-dešimt-metį, savaitę.

Apžiūrėti 20-ties Lietu-vos Didžiųjų kunigaikščių privilegijų parodos, atgaben-tos iš Vilniaus į JAV Lietu-vos Martyno Mažvydo bib-liotekos ir Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje pastangomis, atėjo Vašingto-ne viešėjęs LR Krašto apsau-gos ministras Česlovas Stan-kevičius, nemaža Vašingtono apylinkių lietuvių, kitų sve-čių. Su paroda susirinkusius supažindino M. Mažvydo bibliotekos rankraščių sky-riaus vedėja Jolita Steponai-tienė. Tą pačią dieną paroda iškeliavo į Čikagą, kur Lie-tuvių karalių privilegijos bus rodomos Balzeko kultūros muziejuje. Po to paroda ap-lankys St. Petersburgą (Flo-rida) ir Otavą (Kanada).

*LR ambasados Vašingtone
spaudos skyrius*

PASAULIS IR LIETUVA

* **NATO PLĖTIMAS.** Madeleine Albright atmetė NATO plėtimo priešininkų argumentus, primindama Antrojo pasaulinio karo pamokas: "...žmonės Paryžiuje ar Londone negali būti nei laisvi, nei saugūs, jeigu iš žmonių Varšuvoje, Rygoje ar Sofijoje išplėsta nepriklausomybė". Ji pasakė, kad "svarbiausioji saugumo institucija nepadalintoje Europoje ne-gali palikti geležinę uždangą kaip nuolatinę rytinę sieną". Is-torinę NATO plėtimo perspektyvą apibūdino Zbigniew Brze-zinski: "Tai ne kas kita, kaip Atlanto Chartijos, kurią pasirašė Antrojo pasaulinio karo metais prezidentas Franklin D. Roo-sevelt ir Britanijos Ministras pirmininkas Winston Churchill, išsipildymas, tai "žemyno, pagrįsto padorumu ir demokrati-ja... suteikiančio saugumą visiems, sukūrimas". Jeigu Europa taps saugi, o Rytų Europa atsidurs NATO, tolesnė stadija bus institucinis, plataus masto susitaikymas su Rusija. Prieš mūsų akis skleidžiasi atmintinas istorinio masto įvykis". (DPA)

Vasario 11 d. JAV prezidentas Bill Clinton pasirašė ir nusiuntė Senatui Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos stojimo į NA-TO ratifikavimo dokumentus. B. Clinton sakė, kad išplėstas NATO bus geresnė atgrasinimo priemonė prieš ateities agre-sorius. JAV prezidentas, dėstydamas argumentus už NATO plėtimą, sakė, kad prisijungus trims naujoms narėms, sąjungos kariuomenė padidės 200 tūkst. karių, Europa taps stabilesnė ir joje bus ištrinta dirbtinė linija, kurią Antrojo pasaulinio karo pabaigoje nubrėžė Stalinas.

* **VĖL RUSIJOS "NIET".** Rusijos prezidentas Boris Jelcin perspėjo, jog jo šalis *nesusitaikys* su Baltijos valstybių naryste NATO. Interviu Italijos laikraščiu "Corriere della Serra" B. Jelcin sakė: "Aš pabrėžiu dar kartą, kad toks scena-rijus nėra ir nebus priimtinas Rusijai." Jelcinas pirmą kartą at-siliepė į JAV bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos nesenai pasira-šytą Partnerystės chartiją, kalbėdamas, kad labai svarbu netęs-ti svarstymo dėl būsimų naujų NATO narių ir sutelkti dėmesį Europos stabilumui ir saugumui stiprinti. (DPA)

* **KANADOS PRITARIMAS.** Kanados ministras pir-mininkas Jean Chretien pranešė, jog Kanada pirmoji patvirtino NATO plėtrą. Užsienio reikalų ministras Lloyd Axworthy pirmadienio naktį pasirašė ratifikavimo aktą, pagal kurį Len-kija, Čekija ir Vengrija 1999 m. balandžio mėn. turėtų tapti pilnateisėmis sąjungos narėmis. (Reuters)

* **PRITARIA IR DANIJA.** Danijos parlamentas patvirtino Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimą į NATO. Danijos užsienio reikalų ministras Niels Helveg Petersen pa-reiškė, kad tai yra istorinis sprendimas, kuriuo atsisveikinama su skiriamosiomis "šaltojo karo" linijomis Europoje. Petersen teigė, kad naujoji Europos saugumo architektūra kuriama su Rusija, o ne prieš Rusiją. (Reuters)

* **TRIUKŠMAS DĖL PERVERSMININKŲ.** Rusijos Valstybės Dūma nutarė nusiųsti į Lietuvą grupę deputatų ste-bėti buvusių Lietuvos komunistų partijos vadų – Mykolo Bu-rokevičiaus ir Juozo Jermalavičiaus teismo proceso. Dūmos priimtame nutarime, pažymima, kad "tarp kaltinamųjų – bu-vusios SSRS piliečiai, nepriėmę Lietuvos Respublikos piliety-bės". Anot nutarimo, Rusijos atstovams ET Parlamentinėje Asamblėjoje, taip pat ESBO, pavedama siekti, kad į Lietuvą būtų atsiųsta tarptautinių stebėtojų, kurie ištirtų "politinius persekiojimus šioje respublikoje". Dūma pasiūlė Rusijos vy-riausybei "imtis papildomų priemonių Rusijos piliečiams ginti nuo politinių persekiojimų Lietuvoje". Už tokį nutarimą bal-savo 252 deputatai, 3 susilaikė. (Interfax)

* **VALSTYBINĖS KALBOS GYNIMAS.** Latvijos Seimas priėmė darbo kodekso papildymus, kuriais remdamasi valstybinės kalbos inspekcija, pareiškusi, kad darbuotojas ne-pakankamai gerai moka latvių kalbą, gali reikalauti, kad jis būtų atleistas. Jeigu toks reikalavimas nebus patenkintas, in-spekcija gali paduoti į teismą firmos arba įmonės vadovybę. Seimo deputatas Vladlen Dozorcev pareiškė, kad tai leis "te-rorizuoti" kitų tautybių gyventojus. (ITAR-TASS)

* **LENKIJA – GUDIJA.** Lenkijos užsienio reikalų mi-nistras Bronislaw Geremek kritikavo Minsko sprendimą kon-sultacijoms atšaukti Gudijos (Baltarusijos) ambasadorių Var-šuvoje Viktorą Burskį. B. Geremek teigė, jog Bialystoke su-rengtą seminarą Gudijos opozicijos atstovams, dėl kurio pro-testavo oficialusis Minskas, organizavo nevyriausybiniis fon-das. Lenkijos užsienio reikalų ministras įspėjo Minską dėl sa-vės izoliavimo ir pridūrė, kad Lenkija nori testuoti pasitarimus su Gudija, kadangi, pasak jo, valstybės, kurios izoliuojasi nuo tarptautinės bendrijos, kelia grėsmę saugumui. (DPA)

Gudijos saugumo tarnybos vadovas Vladimir Mackevič pareiškė, kad Lenkijos specialiosios tarnybos pastaruoju metu "išvystė aktyvią Baltarusijos piliečių verbavimo veiklą". Ne-pateikdamas įrodymų, jis tvirtino, kad šnipinėjimas Gudijoje tapo Lenkijos "valstybės politika". (Interfax)

NAUJOS STOMATOLOGINĖS KLINIKOS

Užsienio lietuvių pagalba Lietuvai

Kauno medicinos akademijos studentai stomatologai kiekvieną semestrą sutinka naujose klinikose. Beveik prieš dvejus metus pradėjo veikti Profilaktinės ir vaikų stomatologijos klinika, vėliau pačiais naujausiais įrenginiais aprūpinta ir atnaujinta Terapinės stomatologijos klinika, o praėjusį rudenį duris atvėrė moderni Ortodontijos klinika. Todėl dabartiniai Medicinos akademijos studentai turi visas galimybes išmokyti dirbti su šiuolaikiniais vakarietiškais įrenginiais, susipažinti su naujais gydymo metodais ir juos taikyti praktikoje. Visa tai galima laikyti gražiu vykdomos Kauno medicinos akademijos reformos rezultatu.

Įkurtose klinikose studentai ne tik mokosi, bet ir daugeliui pacientų, kurių per metus tiek iš Kauno, tiek ir iš aplinkinių rajonų apsilanko per du tūkstančius, suteikiamos kvalifikuotos konsultacijos ir medicininė pagalba. Ypač svarbu tai, kad šiose klinikose gydomi pacientai, besiskundžiantieji sunkesniais negalavimais, kai žmogui negali padėti kaimo ambulatorijoje ar eilinėje poliklinikoje. Medicinos akademijos profesoriai, docentai ir kiti specialistai ne tik konsultuoja ligonius, bet ir padeda eiliniams gydytojams stomatologams, juos supažindina su naujais stomatologinių ligų profilaktikos, gydymo ir dantų protezavimo būdais, medžiagomis, vaistais, sudėtingesniais įrenginiais bei priemonėmis.

Specializuotoje Profilaktinės ir vaikų stomatologijos klinikoje daugiausia aptarnaujami mažieji pacientai, mokiniai, nėščios moterys. Čia ne tik gydomi sugedę vaikų dantukai, bet ir taikomos įvairios profilaktinės priemonės, kad dantų skausmai ir prastų jų išvaizda kuo mažiau vargintų jaunuosius pacientus. Dantų vageles pa-

Dr. Simona Milčiuvienė
Kauno medicinos
akademijos docentė,
Profilaktinės ir vaikų
stomatologijos klinikos
vadovė

dengiamie hermetikais - silantais, darome fluoro žele aplikacijas, vaikus mokome teisingai valyti ir nuolat prižiūrėti dantis. Klinikoje dirba dvi burnos higienos specialistės, kurios teikia profesionalią pagalbą: šalina dantų akmenis, įvairias apnašas ir gydo priedančio ligas.

Labai džiugu pažymėti, kad šios klinikos specialistai glaudžiai bendradarbiauja su Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenančiais lietuviais - dantų gydytojais. Gerbiamų dr. Leonido Rago, ikūrusio Stomatologinės pagalbos fondą Lietuvai (Dental Assistance Fundation to Lithuania, sutrumpintai-DAFL), Romualdo Povilaičio, Janinos Tallat-Kelpša ir prof. Nijolės Remeikienės nuoširdus dėmesys bei parama mums buvo ir yra nepaprastai svarbi bei reikalinga. Šie mūsų kraštiečiai gydytojai daug prisidėjo, kad stomatologija Lietuvoje eitų teisinga kryptimi, kad ji iš gana atsilikusios medicininės šakos, kokia buvo sovietiniais laikais, taptų šiuolaikine, atitinkančia vakarietiškus reikalavimus. Juk dar taip neseniai mums buvo

neprieinamos ne tik geros plombinės medžiagos, greitaeigės gręžimo mašinos, bet ir gydymo būdai smarkiai skyrėsi nuo daug pažangesnės vakarietiškos. Todėl ypač džiugu, kad atsidarius sienoms ir atsiradus naujoms galimybėms, į stomatologijos reformą gražiai įsijungė išeivijoje gyvenantys lietuviai.

Tik dr. Leonido Rago nepaprasto užsispyrimo ir pasiaukojimo dėka buvo surinkta ir padovanota Kauno medicinos akademijai daug vertingos stomatologinės įrangos, atsiųsta ne viena siunta reikalingų plombinių medžiagų ir kitokių medikamentų. Kol mūsų Vyriausybė aukštosioms mokykloms negali garantuoti nors kiek tinkamesnio finansavimo, DAFL organizacijos parama yra labai reikalinga. Už tai jai esame nepaprastai dėkingi. Taip pat džiaugiamės, kad šiuo metu Profilaktinės ir vaikų stomatologijos klinikoje dirba iš JAV atvykusi patyrusi burnos higienistė Judith Martin, kuri šios specialybės moko jaunuosius kolegas, akademijos studentus.

Be abejo, gerus abipusius ryšius sutvirtino ir tai, kad 1997 metais, kartu su kolege - dr. Nijole Kelbauskienė DAFL organizacijos dėka turėjome galimybę dalyvauti Čikagos Dantų gydytojų kongrese. Jame įgijome

Asist. Vilija Vaitkevičienė su mažuoju pacientu.

Doc. S. Milčiuvienė (kairėje), asistentė Vilija Vitkauskienė ir burnos higienistė Jūratė Pauraitė su Kauno Medicinos akademijos V kurso studentais stomatologais.

Terapinės klinikos vadovė, doc. Nijolė Kelbauskienė (kairėje) ir Profilaktikos bei vaikų stomatologijos klinikos vadovė Simona Milčiuvienė kartu su DAFL organizacijos ikūrėju - dr. Leonidu Ragu jo darbo kabinete Jungtinėse Amerikos Valstijose.

daug naujų savo profesijos žinių, galėjome susipažinti su kolegų klinikomis, pamatyti jų darbo sąlygas ir galimybes. Su dėkingumu prisimename kuo nuoširdžiausiai mus globojusias ponų Praurimės ir Leonido Rago, Janinos ir Jurgio Prapuolenių, dr. Romualdo Povilaičio šeimas. Patirti išpūdziai, praturtintas profesinis patyrimas ir nauji dalykiniai ryšiai buvo pats vertingiausias kelionės rezultatas.

Neabejotinai dantų gydymas Lietuvoje keičiasi, modernėja. Tai yra nepaprastai gerai. Įsikuria daug naujų privačių klinikų, pertyvarkomos senesnės gydymo įstaigos. Nors šiuo metu Lietuvoje dirba apie 2500 gydytojų stomatologų, o Kauno medicinos akademija kasmet parengia nuo 60 iki 80 absolventų, tačiau kai kuriuose rajonuose jų vis dar trūksta. Pastaraisiais metais ir Vilniaus universiteto Medicinos fakultete įkurtas stomatologijos skyrius ir klinika. Tad Vilniuje ir Vilniaus apskrityje ateityje gydytojų stomatologų jau neturėtų trūkti. Tačiau didžiausias rūpestis Lietuvoje yra ne gydytojų stomatologų trūkumas, bet prastas jų aprūpinimas medžiagomis, ypač valstybinėse įstaigose. Daugelyje jų vis dar naudojama susidėvėjusi ir sena įranga, trūksta plombinių medžiagų,

įrankių, medikamentų, kuriuos gydytojai dažnai yra priversti pirkti už savo lėšas. Vykstanti sveikatos apsaugos reforma stomatologus nuvylė, nes iš Valstybinio biudžeto per metus vienam pacientui paskirta vos po 12 litų. Tokios sumos gali pakakti tik pradiniam apžiūrėjimui, bet ne dantų gydymui, o juo labiau - protezavimui. Šiandien aiškiai matyti, kad daugeliui valstybinių stomatologinių įstaigų daliai grėsia bankrotas. Dauguma gyventojų bus priversti kreiptis į privačias klinikas. Nereikia abejoti, kad vargingiau gyvenantiems žmonėms (o jų tikrai nemažai šiuo metu yra Lietuvoje) stomatologinės paslaugos gali tapti sunkiai prieinamomis.

Be abejo, išeitis iš tokios padėties gali būti tik viena: žymiai didesnė valstybinė parama vyresnės kartos žmonėms ir profilaktinėms programoms. Tėvai ir jauni žmonės turės suprasti, kad daug pigiau dantis išsaugoti sveikus, negu juos vėliau gydyti. Juk dabar Lietuvoje net 98 proc. vaikų turi eduoines pažeistus dantis. Taigi profilaktinės vaikų stomatologijos programos Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijai, Kauno medicinos akademijos specialistams ir visiems Lietuvos gydytojams stomatologams turėtų labiausiai rūpėti.

"Plasidos" firmos, pardavinėjančios stomatologinius įrenginius bei medžiagas ir remiančios mokomąsias klinikas, vadybininkė Rūta Čereškevičienė (kairėje) ir doc. S. Milčiuvienė Profilaktinės ir vaikų stomatologijos kabinete

ČIKAGA IŠKILMINGAI SUTIKO IR PALYDĖJO NAUJĄJĄ LIETUVOS PREZIDENTĄ

Dešimtį dienų – nuo sausio 18 iki 28 d. – Čikagos lietuviai ir net kai kurie amerikiečiai gyveno susitikimų su naujuoju Lietuvos Prezidentu, buvusiu aukštu Amerikos pareigūnu Valdu Adamkumi išpūdžiais. Jis buvo iškilmingai sutiktas O'Hare oro uoste, kuomet atvyko sutvarkyti savo asmeniškų reikalų ir atsisveikinti su gerbėjais, draugais, pažįstamais – lietuviais ir amerikiečiais. Jau pačią pirmąją dieną naująjį Lietuvos prezidentą pasitiko apie 200 tautiečių ir nemaža amerikiečių spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų, kurie labai domėjosi šio išgarsėjusio buvusio čikagiečio dabartimi ir ateitimi. Jau kitą dieną po susitikimo ir vėliau apie jį daug rašė didieji Čikagos dienraščiai – "Chicago Tribune" ir "Chicago Sun-Times". Spauda ne kartą aprašė ne tik V. Adamkų, bet ir jo žmoną Almą. "Chicago Sun-Times" išspausdino net gana ilgoką pasikalbėjimą su ja.

Amerikiečiai surengė specialų atsisveikinimą su V. Adamkumi sausio 22 d. "Union League Club" patalpose (šiam klubui ilgą laiką ir pats V. Adamkus priklausė). Čia susirinkus daugiau negu 200 žymių amerikiečių, buvo ištarta nemaža gražių žodžių apie V. Adamkų.

V. Adamkų vizitui kvietė garsieji Čikagos politikai ir kiti žymūs asmenys. Jis aplankė Illinois gubernatorių Jim Edgar, miesto merą Richard Daley, Čikagos arkivyskupijos valdytoją, neseniai kardinolu paskirtą Francis George, lietuvių kilmės JAV Atstovų Rūmų narius. Šiuose susitikimuose aptarti pagalbos Lietuvai, ūkinių ryšių plėtimo klausimai. Tokie pasitarimai buvo labai naudingi. Buvo surengti ir pokalbiai per Amerikos radiją, kurių metu apie naująją valstybės vadovą bei apie Lietuvą plačiau sužinojo milijonai žmonių.

V. Adamkus kartu su žmona Alma dalyvavo daugelyje susitikimų su lietuviais, kurie domėjosi juo žymiai daugiau, negu bet kada anksčiau. Net ir tie, kurie rinkimų kampanijos pradžioje nereiškė jam simpatijų, o rėmė kitą kandidatą į prezidento postą, vėliau įsijungė į vieningą frontą už V. Adamkų, kuris, kaip tikimasi, pasuks Lietuvos gyvenimą visiems naudinga kryptimi.

Tokią mintį išryškino ir pats V. Adamkus gausiuose pasisakymuose įvairių susitikimų metu. Prezidentas kalbėjo Lemonte ir Čikagoje, atskirai jaunimui bei vyresniesiems, o taip pat per viešą atsisveikinimą Willow Springs, IL esančioje pokylių salėje.

Kęstutis Pocius įteikia Lietuvos Prezidentui V. Adamkui "Dirvos" ir LB Cleveland, OH apylinkės lietuvių sveikinimą (Čikagoje, Jaunimo centre, 1998 m. sausio 24 d.)

Prezidentas V. Adamkus su Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniais. E. Šulaičio nuotr.

Lietuvos Prezidentas V. Adamkus (antras iš kairės) su PLB valdybos nariais: vykd. vicepirmininke Milda Lenkauskiene, pirmininku Vytautu Kamantu ir Švietimo komisijos pirmininke Regina Kučiene. V. Kučo nuotr.

V. Adamkų visur lydėjo būriai fotografų ir filmuotojų.

E. Šulaičio nuotr.

Jis taip pat dalyvavo šv. Mišiose, kurias Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje aukėjo svečias iš Kauno – arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Ši Marquette parko rajone esanti graži lietuvių šventovė, sukurta architekto J. Muloko, buvo perpildyta.

Idomiausias atsisveikinimo su V. Adamkumi pokylis įvyko "Willowbrook" salėje, kurią neseniai įsigijo turtingi mūsų tautiečiai – Gedas ir Birutė Juodvaliai. Čia susirinko apie 550 žmonių, nors norinčiųjų patekti buvo apie porą tūkstančių. Tai rodo naujojo Lietuvos Prezidento populiarumą ir jo draugų gausą. Šiame pobūvyje buvo nemaža gražių sveikinimų bei linkėjimų Prezidentui. Sveikinimo žodžius išsakė neseniai išrinktas lietuvių kilmės kongresmenas John M. Shimkus, Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius, evangelikų – liuteronų vyskupas Hansas Dumpys, Lietuvos ambasadorius JAVose Stasys Sakalauskas, gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza, PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, pažymėjęs, jog sveikina 29 šalių lietuvių vardu. Daug linkėjimų išsakė JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė, ALT pirmininkas dr. Jonas Račkauskas, BALF'o pirmininkė Marija Rudienė, Lietuvių Fondo tarybos pirm. Algirdas Ostis ir V. Adamkaus rinkimų štabo Lietuvoje vardu kalbėjusi Raimundo Mieželio žmona Dalia. Programai artėjant į pabaigą, jos vedėja – Čikagos finansininkė Rūta Staniulienė, komiteto "Už Valdą Adamkų" narė išvardino jo darbus, gautus apdovanojimus.

Naujasis Lietuvos prezidentas kalbėjo neilgai, bet išpūdingai. Jis mažai ką žadėjo, tik sakė, kad darbas bus sunkus ir įvairių rūpesčių netruks. V. Adamkus nurodė, kad stengsis gražinti moralinį pasitikėjimą tautai ir pagarbą vienų kitiems. Jis pažymėjo, kad Lietuvoje dalis žmonių dar gyvena žemiau arba prie pat skurdo ribos. Teks nemažai pasidaryti tų šiandien nelaimingų žmonių labui. Kalbėtojas iškėlė ir Bažnyčios vaidmenį visuose darbuose, ypač norint gražinti dorovines vertybes. Jis pabrėžė, kad daug dėmesio kreips į Lietuvos jaunimą ir nurodė, jog remis mokslą, kultūrą ir kitas veiklos sritis. Baigdamas kalbą, jis dėkojo JAV lietuviams, ypač rinkiminės kampanijos Čikagoje vadovui Stasiui Barui ir jo talkininkams, kurie jam daug finansiškai padėjo.

(Nukelta į 7 psl.)

ČIKAGA IŠKILMINGAI SUTIKO IR PALYDĖJO NAUJĄ LIETUVOS PREZIDENTĄ

Edvardas Šulaitis

(Atkelta iš 6 psl.)

Šiam komitetui įvairių susitikimų metu teko ir toliau rinkti aukas, nes reikia sumokėti rinkimų kampanijos metu susidariusias skolas.

Prezidento kalba ne kartą buvo pertraukta gausiais plojimais ir pritarmomis. Daugiau negu pusvalandį tautiečiai stovėjo ilgoje eilėje, norėdami paspausti V. Adamkaus ranką, prieš jam jau visam laikui grįžtant į Lietuvą. Kai kurie dar norėjo gauti jo autografą ant šio atsisveikinimo proga išspausdinto leidinio.

Man į atmintį labai įstriogo susitikimas su Čikagos li-tuanistinės mokyklos ir Pedagoginio instituto mokiniams sausio 24 d. Jaunimo Centro apatinėje salėje, kur susirinko daugiau kaip šimtinė jaunųjų (kai kurie 6-10 metų amžiaus) ir tiek pat vyresniųjų – mokytojų, tėvų bei kitų tautiečių. Jaunimas ir jų mokytojai išreiškė pagarbą nauja-

Lietuvių spaudos ir radijo darbuotojai (iš kairės): Aldona Jurkutė, Algis Krištolaitis, Dalia Sokienė ir Petras Petrutis – per susitikimą su V. Adamkumi "Wilowbrook" salėje.

E. Šulaičio nuotr.

jam Lietuvos Prezidentui V. Adamkui. Jam buvo įteikta įvairių atminimo dovanų.

Gausiausias susitikimas su lietuvių visuomene įvyko tuo pat – Jaunimo Centro didžiojoje salėje, kur susirinko apie 600 tautiečių. Ir čia netrūko įvairių sveikinimų bei linkėjimų Prezidentui. O ir pats V. Adamkus šioje vieto-

je kiek ilgiau kalbėjo negu bet kur kitur, pabrėždamas, jog reikia stengtis, kad gyvenimas Lietuvoje eitų tvirtu ir tiesiu keliu, kad Lietuvos gyventojai nenusiviltų pasitikėję juo ir jo siūlyta programa. Linkime V. Adamkui sėkmės ir lauksime naujojo Lietuvos Prezidento teigiamų darbo rezultatų.

Adamkų šeima savo namuose Čikagos priemiestyje. Viduryje – Almos Adamkienė mama.

J. Jasaičio nuotr.

Trumpi pranešimai

NAUJA KORPORACIJOS VADOVYBĖ

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 75 m. jubiliejiname suvažiavime buvo išrinkta korporacijos Vyriausioji valdyba, kuri sausio 21 d. posėdyje taip pasiskirstė pareigomis: Eduardas Modestas – pirmininkas, Daiva Meilienė – vicepirmininkė, Algis Augaitis – išdininkas, Vida Girdvainienė – sekretorė ir Vaclovas Mažeika – arbiter elegantiarum.

Valdyba yra patenkinta, kad 75-mečio jubiliejinis minėjimas praėjo sėkmingai. Dėkojame visiems, kurie dalyvavo ir mus parėmė. Taip pat valdyba pamatė, kad ji

yra ne viena, bet turi didelį pulką korporantų, kurie nors ir nėra labai aktyvūs, bet svarbesniuose renginiuose jaučia pareigą dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania Lietuvoje yra pateikusi vyr. valdybai įvairius savo veiklos projektus, kuriems reikia finansinės paramos. Vyr. valdyba, apsvarsčiusi tuos projektus, paskyrė atitinkamas sumas jų vykdymui. Taip pat valdyba nutarė ir ateinančioms mokslo metams skirti 10 stipendijų Kauno studentams neolituams.

Vaclovas Mažeika

PADĖKA AMANDAI IR ALGIRDUI MULIOLIAMS

Mes, Užupio vidurinės mokyklos mokytojai, labai džiaugiamės, turėdami galimybę mokytis dirbti kompiuteriu. Esame dėkingi Amandai ir Algirdui Mulioliams už profesionalią pagalbą ir kantirybę. Ponų Muliolių nuoširdaus triūso dėka igijome darbo su kompiuteriu pagrindus, kuriuos galėsime taikyti savo pedagoginėje veikloje.

Vilniaus miesto
Užupio vidurinės
mokyklos mokytojai

Vilnius,
1998 m. vasario 10 d.

KGB LIETUVOJE

Arvydas Anušauskas

(Tęsinys. Pradžia – 42 nr.)

M.Žilinsko vadovaujami darbuotojai turėjo stebėti vidaus ir užsienio spaudą, cenzūruoti įvežamus spaudinius, teikti žinias Lietuvos spaudai bei visuomenei apie valstybės saugumo darbą bei su juo susijusius įvykius, leisti "Kriminalistikos žinyną". Matyt, darbas jam gerai sekėsi, nes nuo 1936 m. jis buvo Lietuvos ministrų kabineto kanceliarijos viršininku. Jam teko ne tik tvarkyti ministrų pirmininkų susirašinėjimą, bet ir bendraujant su užsienio diplomatais, būti neoficialiu Lietuvos atstovu. Gali būti, jog medžioklės su Sovietų Sąjungos atstovu N. Pozdniakovu prisidėjo prie to, jog 1939 m. kovo mėn. būtent jam teko iš jo išgirsti šiuos žodžius: "Dabar Klaipėdą atiduokit. Ateis laikas – ją grąžinsime, dar ir Karaliaučių pridėsime..."

1940 m. vasarą okupantų statytiniams atėjus jo suimti, M. Žilinskas pasitraukė į Vokietiją ir praleido Vakarų Berlyne beveik visą likusį gyvenimą. Kartu kaupė ir turtingą dailės kolekciją. Vieną pirmųjų paveikslų kolekcijoje – dailininko Fragonaro darbą įsigijęs iš Berlyne nutraukusio savo veiklą Estijos pasiuntinio, 1955 m. M. Žilinskas jau turėjo vertingą kolekciją. Tuomet juo ir susidomėjo Berlyno rezidentūroje dirbę KGB darbuotojai.

Iš pradžių nustatinėję M. Žilinsko užverbavimo galimybę, jie greitai įsitikino, jog jis itin priešišškai nusistatęs sovietų valdžios atžvilgiu ir apie jokią verbavimą negalėjo būti ir kalbos. Kitaip ir negalėjo būti: dvi jo seserys buvo ištremtos. Nuo tada su M. Žilinsku pradėta bendrauti, norint jį įtikinti tuo, kad emigrantai neišvengiamai ištirps gyvenamajame krašte ir todėl tikslinga perduoti kolekciją Lietuvai.

Kodėl KGB tuo rūpinosi? Pirmiausia, ryšius su nepatinkamais užsieniečiais galėjo laisvai palaikyti tik sovietinio saugumo darbuotojai ir jų įgalioti žmonės. Antra, Sovietų Sąjungoje rūpintis meno vertybių sugrąžinimu arba įvežimu buvo įpareigota būtent KGB. Savo veikloje ji galėjo panaudoti ne tik etatinius saugumiečius, bet ir nuoširdžiai Lietuvos kultūrinio palikimo besirūpinančius žmones: dailininkus, muziejininkus ir kt. Pastarieji galėjo būti įtikinti, jog atlieka Lietuvai svarbų darbą, bet KGB juos vertino tik kaip eilinius agentus. Vienas pirmųjų pasinaudojo KGB leidimu

ir su M. Žilinsku pradėjo susirašinėti dailininkas – restauratorius.

Vakarų Berlyne pas M. Žilinską pradėjo nuolat lankytis kultūrinių ryšių su tėvynainiais komiteto (nuo 1976 m. – "Tėviškės" draugijos) darbuotojai, kurie vykdė sovietinio saugumo nurodymus. Dažniausiai jais būdavo etatiniai KGB darbuotojai (tokie, kaip ir 1975-1980 m. Berlyne dirbęs mjr. P. Sinkevičius). Savo ataskaitose kėgėbistai nevengė pervertinti savo nuopelnų. Jiems mažai pažįstami natūralūs jausmai, kaip tėvynės meilė ar nostalgiskas Kauno ilgesys, buvo vertinami kaip "sąmoningai sužadinti". Kai po daugiau kaip dešimtį metų užtrukusio sekimo KGB nusprendė, jog M. Žilinskas – pakankamai "paruoštas". 1967 m. gegužės mėn. dailininkui – restauratoriui, KGB vadintam agentu "Labas", leista aplankyti Vakarų Berlyne gyvenusį kolekcionierių. Lydintį KGB 1-ojo skyriaus darbuotoją S. Jankūną, vėliau įdarbintą V. Berlyno "Inturisto" biure, domino profesionalo nuomonė apie kolekciją. M. Žilinskas tuomet sutiko perduoti Lietuvos dailės muziejui septynis paveikslus. Vėliau, per kelis metus perdavė dar 300 paveikslų. Anot KGB PGU 19 skyriaus viršininko plk. L. Nikitenko, sovietinio saugumo vadovybė teigiamai įvertino darbą, išvežant "Konsului" (taip KGB dokumentuose buvo vadinamas M. Žilinskas) priklausančius vertingus meno kūrinius į SSRS". Siekiant paskatinti paveikslų perdavimą, Kaune pradėta statyti paveikslų galeriją. Tik atidarius grąžintų paveikslų parodą, M. Žilinskas sutiko apsilankyti Lietuvoje. Iki tol jis griežtai atsisakinėjo važiuoti į okupuotą Lietuvą.

Specialūs susitikimai

Kai 1980 ir 1982 metais M. Žilinskas lankėsi Lietuvoje, KGB paruošė specialius susitikimus. Rodant sovietinės Lietuvos "pasiekimus", pasi-stengta apriboti jo susitikimus tik su specialiai parinktais žmonėmis. Nė vienas iš prieškarinio laikų jo pažįstamas žmogus neturėjo susitikti su M. Žilinsku. KGB savo darbą atliko: nuolat tikrindama kolekcionieriaus susirašinėjimą su giminėmis, neleido jam sužinoti "negatyvios informacijos" apie lėtą paveikslų atnaujinimą arba statybos nesklandumus.

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

17

Iš bažnyčios išeinantys žmonės smalsiai apžiūrino mano neskustą fizionomiją – jiems retą Gringo su geltonu skautiško stiliaus kaklaraiščiu, parištu pasmakrėje, nes nedaug jų keliauja pro šį metropolį. Likau kelioms minutėms, norėdamas apžiūrėti bažnyčios vidų. Vaikščiodamas ir besizvalgydamas pasieniais, netikėtai susiduriau su kunigu, skaičiuojančiu pamaldų rinkliavą. Iš pažiūros sprendžiant, tai buvo labai kukli, daugiausia metalinių pinigėlių krūvelė, kurios tikrai nebūtų užtekę net Aguardientei ir alui, būtinam per susitikimą su "gvardija". Užklyptas šios nelauktos situacijos, šiek tiek sumišau ir pasveikinau kunigą lotynišku "Laudetur Jesus Christus" vietoje įprastų ispaniškų žodžių. Į tai gavau malonų atsakymą "Per Omnia Secula Seculorum" su gerai jaučiamo nusteibimo atspalviu. Prisistačiau, paaiškindamas savo kelionės priežastis ir pasakydamas, kad rytoj anksti iškeliauju toliau. Sužinojęs, jog už trejetos dienų praplauksiu pro Esmeraldas misiją, kunigas primygtinai pasiūlė ten sustoti, perduoti misijai jo sveikinimus ir užtikrino, jog būsiu gražiai priimtas Don Bosco saleziečių – jo ordino brolių. Šiek tiek paveiktas jo pasiūlymo, pajutau pareigą nežymiai pagerinti tos paskutinės, dar tebeskaičiuojamos rinkliavos rezultatą. Pradėjau čiupinėti po kišenės, ieškodamas kokio nors nepretenzingai atrodančio banknoto, nors kunigas aiškino, jog tai visai nebūtina tokiame, kaip aš keleiviui, kurio daug išlaidų reikalaujanti kelionė verčia skaitytis su kiekvienu centu.

Iš kišenės išmeškojau žiupsnį bolivarų, tarp kurių netikėtai buvo įsimaišęs ir stambokas dolerinis banknotas, greičiausiai ne kasmet pasirodantis šios bažnyčios rinkliavose. Žvilgtelėjau į banknotą, nuo jo į kunigą, o kunigas į mane ir į banknotą ir, išskaitęs mano dilemą, plačiai nusišypsojo to banknoto link. Po kišenės ieškodamas aukos, neturėjau net

minties skirtis su tokia skaitline. Bet dabar nejaugi ieškosi ko nors mažesnio ir tuo labai sumenkinsi šio momento vertę? Prisiminiau, kaip kartą vienas uteniškis paleido į pasaulį nemirtingą šūkį: "Geriau būtų be galvaas negu be slavaas!!" Ir taip tas mano banknotaaas atsidūrė atvirame, švelniai protestuojančio kunigo delne. Buvau užklaus-tas, ar nenorėčiau, jog jis maldose prisimintų ką nors iš mano aplinkos praeities ar dabarties. O gal turiu kokią ypatingą intenciją?

Iš tikrųjų, apie vieną specifinę intenciją galvojau jau labai senai, bet tuo momentu man pritrūko subegėjimo tam mielam Padre išaiškinti tos intencijos prasmę ir turinį. O ji, pagal mano modifikuotą H.L. Mencken litaniją skambėtų taip:

"Nuo Shagas bacilų, Hysterotrachelorrhijos, Dum Dum karščio, choleros, Salaam konvulsijų, karpų ir vočių nepatogiose kūno vietose, nuo apsinuodijimo sanitarinės kanalizacijos dujomis ir, YPATINGAI, nuo triveidžių žmonių, nuo tokių "draugų", kurie kreipiasi į mane ir kitus, pradedami pokalbį maždaug taip:

"Tai aš girdėjau, kad tu..."

"Žmonės kalba, kad tau..."

"Vienas žmogus, pavadęs nesakysiu, sakė, kad tavo..."

Taigi nuo viso to apsavgok mane ir kitus, Viešpatie!

Mark Twain rašė, kad yra dvi "knyslių" rūšys: viena sukuria gaudą, o kita turi sadistišką malonumą tau jo detales atpasakoti.

Kantinoje buvau laukiamas su dideliu nekantrumu, nes mano krepšyje slėpėsi dvi pažadėtos Aguardiente bonkos. Cigaretės čia – ne naujiena ir niekas nuo nikotino trūkumo nekenčia. Bet mano cigaretės buvo angliškosios "Dunhill" ir amerikoniškos "Benson & Hedges". Jas atsigabenau iš Miami, ypatingesnėms progoms – tokioms kaip ši. Kantina, berods viena iš dviejų, aptarnaujančių sanfernandiečių esmines sociali-

nio bendravimo, nuotaikų pagerinimo ir laikinos užmaršties paskirtis, savo misiją vykdė pusėtinai. Be mažomis bonkutėmis garsaus Polar alaus ir trejetos romo rūšių, tauresnių gėrimų pareikalavimo čia, matyt, nebuvo. Kampe stovėjo margaspalvė, nuolat veikianti Juke Box mašina, muzikinėmis vibracijomis skelbianti apie sužeistų širdžių skausmą, apie tai, kad neįmanoma toliau gyventi be vienas kito artumos ir apie kitus panašius romantiškus dalykus.

Kantinos kieme, ant nedidelio laužo anglių buvo kepama Lapa. Tai vienas iš daugelio zoologinių savitumų, gyvujančių Amazonijoje, savo išvaizda panašus į labai nutukusį, didelį, trumpausį, kiškį. Paupių gyventojų tvirtinimų jis yra vienas iš skaniausių, jeigu ne pats skaniausias vietinės aplinkos gyvuliukas. Mėsos kepimo būdas, vartojamas medžioklėje ir kai kada net namuose, yra savotiškai įdomus, paprastas ir praktiškas. Priklausomai nuo turimos mėsos kiekio, reikia mažiausia trejetos, maždaug šluotos koto storio ir gal kokių penkių pėdų ilgio lazdu nusmailintais galais. Pirmiausia sukuriamas nedidelis kokio nors kietmedžio laužas, duodantis karštą, ilgai išsilaikančias anglias. Mėsa sumaunama ant lazdu iki maždaug laužo viršaus aukščio ir tos lazdos piramidės forma susmeigiamos į žemę ratu aplink laužą, atitinkamu atstumu nuo karščio. Lazdu viršūnės lengvai surišamos. Taip atsiranda piramidė, panaši į Šiaurės Amerikos indėnų palapinių rėmus. Mėsai kepant, kiekvieną lazda galima sukinėti aplink savo ašį, kol visos mėsos gabalo pusės vienodai apkepa. Nors kantinoje buvo ir normali virtuvė, ant laužo kepta Lapa, jų tvirtinimu, būna nepalyginamai skanesnė.

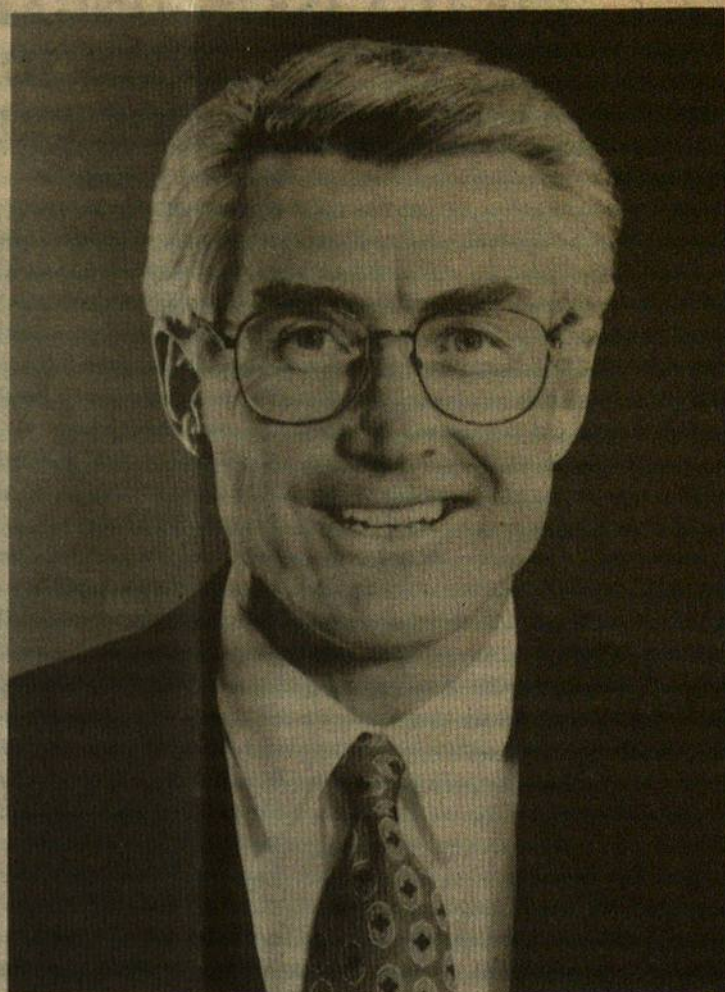
Mes buvo septynios: keturi kariškiai, Coyote, aš ir Joaquin. Sustūmę stalus, išvadavome Aguardiente bonką nuo kamščio ir, laukdami Lapos kepsnio, kalbėjomės.

(Tęsinys – 9 nr.)

Brangūs tautiečiai,

Aštuoniasdešimtųjų Lietuvos valstybės atkūrimo metinių proga leiskite perduoti Jums ir Jūsų artimiesiems nuoširdžiausius sveikinimus, palinkėti kuo geriausios kloties ir damos, dalyvaujant Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo darbuose.

Dr. Petras Anusas
Lietuvos Respublikos
Generalinis konsulas Niujorke

STATE OF ILLINOIS EXECUTIVE DEPARTMENT

Proclamation

WHEREAS, Lithuania's history as a nation dates back to the 13th century; and

WHEREAS, for more than 50 years, the people of Lithuania have courageously struggled for freedom and self-determination in their homeland; and

WHEREAS, Lithuanian Americans have played a significant role in the progress of Illinois and have proudly shared their culture, heritage and talents with our state; and

WHEREAS, we are grateful for their significant contributions to the advancement of the arts, science, business, medicine, and education to our state and its citizens; and

WHEREAS, the newly elected President of Lithuania, Valdas Adamkus, was a longtime resident of Illinois; and

WHEREAS, many events are planned to commemorate the 80th anniversary of Lithuania's independence;

THEREFORE, I, Jim Edgar, Governor of the State of Illinois, proclaim February 16, 1998, as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY in Illinois.

In Witness Whereof, I have hereunto set my hand and caused the Great Seal of the State of Illinois to be affixed.

Done at the Capitol, in the City of Springfield, this NINTH day of FEBRUARY, in the Year of Our Lord one thousand nine hundred and NINETY EIGHTH, and of the State of Illinois the one hundred and EIGHTIETH.

GEORGE RYAN
SECRETARY OF STATE

JIM EDGAR
GOVERNOR

ILINOJAUS VALSTIJOS GUBERNATORIAUS SVEIKINIMAS "DIRVAI"

As Governor of the State of Illinois, I would like to extend my congratulations to you, the staff, and readers of your publication *Dirva*, as you celebrate the 83rd anniversary.

The Lithuanian American community has been fortunate to have *Dirva* as an excellent source of national, community or congregational news. Your publication has

provided and promoted awareness of issues and events pertinent to Lithuanian Americans. It is my hope that this dedicated service will continue for many years to come.

On behalf of the citizens of Illinois, please accept my best wishes on this special occasion.

Best regards,

Jim Edgar
GOVERNOR

PAVYZDYS

Vladas Vijeikis

Mudu su Florijonu, grįžę iš bažnyčios, susėdome aptarti paskutinius dienos įvykius ir padaryti išvadas.

– Florijonai, man rodosi, kad šiandien bažnyčioje buvai ne tiek Dievui garbę atiduoti, bet naująjį prezidentą pamatyti.

– Nelįsk į mano sielos gilumas, bet gal buvo ir taip. Mat į banketą mano biudžetas neleidė, tad nukakau į bažnyčią. Taip pat galėjau pamatyti ir nieko nekainavo. Na, žinoma, valgyt negavau. Bet štai žmonelė išvirė koldūnų. Griebk.

– Bet rankos paspausti neteko.

– O kam spausti. Jau esu spaudęs. Ir gaila man jo dešinės. Tiek spaudė. Grįžus gal reikėjo šiltam vandenyje mirkyti, kad ankstyvesnę formą atgautų.

– Atrodo gerai. Gavo daug moterų balsų. Rimtai kalbant, štai ką aš tau pasakysiu: ar pastebėjai, kad visi prezidentiniai kandidatai, kur buvę kur nebuvo, užsimindavo apie Lietuvos jaunimą? Teisingai sakė, kad reikia kreipti didelį dėmesį. Mano laikais irgi buvo kreipiamas didelis dėmesys su diržu ar ryškste rankoje. Kas tuo laiku po ranka pasimaišydavo. Tai gi sakė, kad jaunimui reikia auklėjimo. Vieni vienais, kiti kitais žodžiais. Reikia su tuo sutikti. Bet taip pat reikia žinoti, kad auklėjama ne žodžiais, bet pavyzdžiais.

Nustebau, iš kur Florijonas apie pedagogiką tiek nusimano. O jis tęsė toliau. Turbūt mano skatinančio žvilgsnio paragintas.

– Taigi, mažai kas pastebėjo ir aš nepastebėjau, kad

kas pastebėtų. Valdas Adamkus pateikė Lietuvos jaunimui gerą pavyzdį.

– Kokiu būdu?

– O štai kaip. Prieš daug metų jis kandidavo į Chicago Sanitary Distrikt patikėtinį. Kaip žinai, pralaimėjo. Bet nenuleido rankų ir nenukabino nosies. Praeituose Lietuvos prezidento rinkimuose buvo St. Lozoračio rinkiminės kampanijos vedėjas. Pralaimėjo. Bet nepasidavė ir nenuėjo kur į pašalį verkti. Taigi, ar tai nėra geras pavyzdys Lietuvos jaunimui? Nenusimink, nepasiduok, siek, kol pasieksi. Pasisekimas džiugina. Nesėkmė grūdina.

Sutikau. Kaip nesutiksi su tokiais įtikinančiais įrodymais. Paskatintas tokio gero galvojimo, paklausiau.

– O ko tu norėtum iš naujojo prezidento?

– Negalima trukdyti menkais klausimais ir pageidavimais. Bet kadangi asmeniškai pažįstu, tai susitikęs išdrįščiau. Pirmiausia, kad lieptų parašyti mandagumo vadovėlį ir išdalinti visiems Lietuvos biurokratams. Sudaryti komisiją, kuri tikrintų, kiek išmokta ir kiek pritaikoma gyvenime. Taip pat norėčiau, kad iš Lietuvos sklandančios naujos dainos ir muzika nedraskytų mūsų ausų. Kaip tą padaryti? Gal bendradarbiaujant su Landsbergiu. Jis muzikoje nusimano.

– O sau nieko nenori?

– Žinoma, kad noriu. Prašysiu, kad duotų pasą, kuris man priklauso. Esu kreipęsis tuo reikalu į ambasadorių Vašingtone. Kaip jo pavardė? Užmiršau. Taigi tas ambasadorius pareiškė man, kad turiu prašyti atgauti savo pilietybę, jau ne nekalbant apie pasą. Nors turiu gerą Lietuvos užsienio pasą. Čia supykau. Kodėl aš turiu prašyti to, kas man priklauso? Aš Lietuvos pilietybės nepadaviau, niekam neatidaviau ir nedovanojau. Tai jis, buvęs sovietinis pilietis, turi prašyti, kad atgautų. Taip ir negavau nei pilietybės, nei paso. Dabar laukiau. Gal naujasis prezidentas patvarkys?

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai

TULABA

Įvykis prie Jiezo

A. Norimas

(Tęsinys)

Kažkaip drovu dabar, paragavus meilės skonio – Ievos įteikto obuolio. Tarytum patvirtindamas savo ištartą nuosprendį, ėmė rengtis, nusisukęs nuo Milės. O ji minutę kovojo su savo jausmais ir protu. Metusi greitą žvilgsnį į Algį, staiga stvėrė savo drabužius ir dingo krūmuose.

– Sudie, mano pirmasis ir paskutinis lietuvi!

Algis atsisuko, bet Milė jau dingo, tik dar krūmai lengvai tebešlamėjo. Po minutės išgirdo cypiant irklų sąvaras. Pašoko ir leidosi bėgti prie kranto. Deja, laivelis jau išnėrė iš gluosnių šakų tunelio. Milė yrėsi jau Druskininkų link, skubiai tampydama irklus.

– Tai zjadla lenkė!

Įtūžęs trenkė žemėn dar neužsivilkus marškinius, bet tuoj pat vėl visiškai nusirengė. Susuko drabužius į tampo rūšulį ir sustiprino diržą. Įbrido vandenin ir žengė vis gilyn, kol vandens paviršius pasiekė kaklą. Tada atsargiai nuplaukė, viena ranka irdamasis, o kitoje tvirtai laikydamas drabužių gniužulą.

* * *

... Sunešusi viską ant stalo, Marija ir pati atsisėdo. Vakarienė paruošta. Gale stalo Jonas jau taisėsi ant krūtinės skepetaitę. Šonuose sėdėjo vaikai. Kairėje – abu sūnūs, Algirdas ir Kęstutis, dešinėje, prie pat motinos, dukrelė Marytė.

– Maryte, nesupk kojų!

Motina pažvelgė į linksmi nusiteikusių jauniausiųjų dukrele. Ši žibančiomis akimis nenustygo vietoje, laukdama vakarienės pradžios.

– Aš alkana, mamytė!

– Viską gausi savo laiku.

Motina iš eilės pilstė į lėkštes sriubą. Pirmiausia – vyriui. Pilną lėkštę padavė Algiiui, o jie perdavė tėvui. Viskas – pagal nustatytą šeimos paprotį: šeimos galvai, vyresniajam sūnui, jaunesniajam ir pagaliau nekantraujan-

čiai jauniausiajai mergaitei bei pačiai šeimininkei.

Jonas plačiai persižegnojo, stebėdamas vaikus, o jo pavyzdžiu pasekė visa šeima. Kurį laiką visi tylomis srėbė bulviene.

– Kažin kodėl Algis šandien toks tylus ir lyg liūdnas?

Sūnus nepakėlė akių, palinkęs ties bulvienės lėkšte. Šalia prunkstelėjo jo brolis Kęstutis.

– Mama, juk ji meilė kankina...

Gavęs iš Algio niuksą, jaunesnysis nutilo. Tėvas iš padilbų sužiūro į pablyškusį Algio veidą, bet netarė nė žodžio. Jo žvilgsnis nebuvo piktas. Jaunesnysis sūnus suprato be reikalo išsiplepėjęs. Išraudęs garsiai sriubčiojo iš šaukšto viralą, kol motina jį sudraudė.

Likusioji vakarienės dalis praėjo visiškoje tyloje. Jonas pirmasis pakilo nuo stalo, priėjo ir pabučiavo žmoną, dėkodamas už vakarienę. Iš eilės tą patį atliko visi vaikai.

Tėvas kiek pasirąžė.

– Dabar reikėtų paskaityti laikraščius... Bet, Algi, noriu su tavim pašnekėti. Eime į svetainę. O Marytė su Kęstuku eikit pažaist į kiemą.

Šeimoje tėvo žodis lygus įsakymui, todėl abu jauniausieji norom nenorom turėjo mėtų kieme sniego gniūžtėmis. Lauke dar nešalta, bet jau temo.

– Indus vėliau suplausi, Mariuk... Eime visi trys pašnekėti.

Motina nujautė, apie ką vyras kalbės. Kai jis atsisėdo į supamąją kėdę, o Marija su sūnumi įsitaisė sofoje, tėvas iš karto pradėjo pokalbį neįmanomu prieštarauti tonu.

– Algi, girdėjau, kad įsimylėjai ten kažkokią mergaitę. Kas ji?

Algis minute tylėjo, bet žinojo, kad privalo tėvui išdėstyti visą teisybę. Gi Jonas nemėgo išsisukinėjimų, ypačiai melo.

– Ji veterinoriaus Zabotniko duktė... Vardu Milė...

Marija net aikelėjo, nes iki šiol nieko nežinojo apie sūnaus meilės nuotykius.

– Ar toji gražuolė? Ji tikrai labai graži lenkaitė!

– Nesistebime, sūnau, kad įsimylėjai... – Jono balse jokios pagiežos, jokio pikto.

– Taip, tėveli... Man nepatinka, kad ji lenkė... Mudu dėl to jau keletą kartų buvome susipykę...

– Aha... Tai dėl to tu toks tylus? Na, gerai... Sakyk man, ka tu dabar galvoji daryti? Ar norėsi vėliau prie altoriaus su ja eiti?

– Ne, tėveli.

Tėvai nustebę sužiūro į sūnų.

– Ji – arši lenkė ir neapkenčia lietuvių. Su ja viskas baigta... Ji man nebus net jokia draugė.

– Tai gerai, Algi. Nei man, nei tavo mamai nepatiktų turėti marčią lenkė, nors ji būtų gražiausia pasauly!

Kurį laiką visiems tylint, Jonas paskelbė:

– Dabar aš tau, Maryte, ir tau, Algirdai, mano sūnau, turiu pranešti naujieną... Esi šeimoje vyriausias ir liktum mano vietoje. Gal girdėjai, kad jau tveriasi nepriklausomos Lietuvos kariuomenė?

– Girdėjau... – Atsakė tik Algis, nes Marija nieko gero nelaukė.

– Taigi, nutariau įstoti į Lietuvos kariuomenę savanoriu.

– Va, Jėzau!

Nepaprastai greit Marijos akys pasruvo ašaromis. Užsidenė veidą priejuoste.

– Nėra jokio reikalo ašaroti, Mariuk...

– Bet tu juk esi per senas eiti į karą! Netrukus sueis šešiasdešimt penkeri!

– Niekad nevėlu eiti ginti tėvynę nuo priešų. Žinau, kad esu per senas kariauti, bet manau, kad kariuomenėje būsiu naudingesnis ne fronte, o gal kitokiose pareigose...

Algis žiūrėjo į tėvą plačiai išplėstomis akimis. Jose lyg nuostaba, lyg pasigėrėjimas ir pagarba tėvui.

– Atitarnavau caro armijoje dvidešimt penkerius metus, taigi, visą savo jaunystę, tai dabar laikas duoti ką nors ir savo tėvynei.

Užėjusią tylą pakeitė skardus jaunuolio balsas.

– Tėveli! Ir aš su tavim! Aš irgi noriu stoti į Lietuvos kariuomenę ir kautis prieš bolševikus.

(Tęsinys – kitame numeryje)

GERANORIAI SPROGDINTOJAI

Kas savaitę išgirstame apie sprogdinamus pastatus ir deginamus automobilius. Tiesa, pasitaiko, kad kažkoks nežinomas ima ir paskambina policijai, jog "ten ir ten yra padėta bomba". Tada policija, kuriai anot buvusio ministro Romasio Vaitekūno, trūksta ne jėgos, o proto, atlekia ir ima ieškoti. Dažniausia nieko neranda, nes tuo

metu nusikaltėliai siautėja ki-toje vietoje. Bet būna ir kitaip. Šių metų pradžioje jau pora kartų sprogimai apgadinoti broliams prancūzams priklausančią Kauno parduotuvę "IKI". Ir štai praeitą savaitę vėl paskambino anonimas ir pasakęs, kad nebenori daugiau kraujo, pranešė prie tos parduotuvės palikęs automobilį "Moskvič", prikimštą

sprogmenų. Jame iš tikrųjų buvo keturi prieštankiniai sviediniai ir dvi granatos.

Užklaustas Krašto apsaugos ministras pasisakė "neturįs informacijos apie tai, jog iš Lietuvos ginklų arsenalų dingo tokio tipo ginkluotė." Kariuomenės vadas paaiškino, kad tokių dalykelių kariai iš viso nenaudoja. Bet geriausiai atsakė Vidaus

reikalų ministras Vidmantas Žiemelis. Jis žurnalistams pareiškė manąs, kad ginklus galbūt paliko juos norintys atiduoti asmenys: "Nors jie buvo atiduoti valstybei tokiu neįprastu būdu, bet jie buvo geranoriškai atiduoti", - užtikrino ministras.

Ir kas po to begalėtų tvirtinti, kad Lietuvos pareigūnai nemoka juokauti?

VALDŽIA JUOKAUJA

(Iš Lietuvos spaudos)

KUNIGO VINCO VALKAVIČIAUS DARBAI

Tomas Michalskis

Kaip jau esame rašę, praėjusiais metais aukšti Lietuvos Respublikos apdovanojimai buvo įteikti dviems Amerikos lietuvių kunigams – prelatui Jonui Kučingiui ir kun. Vincui Valkavičiui. Gedimino ordinas V. Valkavičiui įteiktas už jo nuopelnus Lietuvai moksle, muzikoje ir pastoracijoje.

Kun. V. Valkavičius gimė Hudson, Massachusetts 1929 m. birželio 29 d. senųjų Lietuvos emigrantų šeimoje. Jo tėvai buvo darbštūs ir dievobaimingi išeiviai iš Lietuvos kaimo, kurie dirbo fabrike šiame mažame Naujosios Anglijos miestelyje. Ten buvo tik saujelė lietuvių. Hudsonė net lietuviškos bažnyčios nebuvo. O ir tarp pačių lietuvių tuo metu buvo nemaža laisvamanių ir net socialistiškai nusistačiusių asmenų.

Jaunasis Vincas mokėsi vietinėse valstybinėse mokyklose. Jis augo tarp dviejų kultūrų: namie viešpatavo lietuviška katalikiška dvasia, o miestelyje – primitivoka "jankių" ir kitataučių kultūra. Namuose kalbėta lietuviškai tokia kalba, kokia ji buvo vartojama Lietuvoje 19-ojo amžiaus pabaigoje ir 20-ojo pradžioje. Kun. V. Valkavičiaus "pirmoji meilė" iš jaunystės dienų buvo muzika. Kai jam buvo 9 metukai, tėvai nupirko nebrangų smulką. Tuomet atrodė, kad Vincas bus arba muzikas arba bent jau šiaip muzikalus darbuotojas.

Sulaukus maždaug 15 metų amžiaus, išryškėjo jaunolio pašaukimas į kunigus. Netrukus Vincas atsisakė savo "pirmosios meilės" ir įstojo į seminariją, būdamas tiksliai 17-kos metų ir manydamas, kad muzika kažkaip prieštarauja jo pašaukimui. Tačiau po keletos metų, praleistų seminarijoje, paaiškėjo, kad muzika dvasiniam pašaukimui neprieštaravo, bet buvo tikra Dievo dovana. Jau tapęs kunigu, V. Valkavičius surengė daugiau kaip 25 rečitalius, keliaudamas per visą Naująją Angliją ir plačiąją Ameriką. Jam net teko pasirodyti drauge su pasaulinio garso artistu Mstislavu Rostropovičiumi. Dalyvauta daugiau kaip 300 koncertų Amerikoje, o paskutiniu laiku ir Lietuvoje.

V. Valkavičius baigė šv. Jono seminariją Bostono arkidiecezijoje bakalauro laipsniu ir 1953 m. buvo iššventintas kunigu. Bostono seminarija ir visa bažnytinė valdžia tuomet (kaip, beje, ir dabar) buvo airių katalikų rankose. Nors airiai patys ilgai buvo

persekiojami už savo tikėjimą, tačiau masiškai atvykę į Ameriką, jie mažai dėmesio rodė naujiems emigrantams iš rytų ir centrinės Europos. Nemažai JAV airių katalikų buvo nusiteikę kitų emigrantų atžvilgiu panašiai, kaip lenkai Lietuvos bažnyčiose. Nors lietuviai ir išeiviai iš kitų šalių buvo pasistatę savo bažnyčias ir įsteigę parapijas, tačiau visa nuosavybė buvo airių rankose. Klierikai buvo auklėti vienoje dvasioje. Kunigai buvo skiriami į parapijas tik pagal vyskupo norą. Todėl naujai iššventintas kunigėlis V. Valkavičius iš pradžių tarnavo "teritorinėse", t.y. faktiškai airių, o ne lietuvių parapijose gana ilgai, iki pat paskyrimo į Norvudo lietuvių parapiją prieš 13 metų.

Visvien Mildos liepsnelė niekuomet neužgeso jo širdyje. Paskirtas į lietuvių parapiją, jis tučiuojau užsiėmė lietuviškąja veikla: gilinosi į savo tėvelių gimtąją kalbą ir tapo savo tautos kultūros puoselėtoju Bostono apylinkėse. Jis nesigailėjo nei maldų, nei laiko, nei lėšų iš savo menkos algos lietuviškai veiklai. Jaunajam kunigui inteligentui buvo aišku, kad laikai labai sparčiai keičiasi. Senoji karta sunkiai dirbo, bet prasiimušė ir gana neblogai įsikūrė. Tačiau Amerikoje gimusi karta greitai ištirpo bendroje amerikietiškoje masėje. Pokarinė emigracija, radusi gerą senųjų emigrantų ekonominę bazę, nuėjo savo kryptimi. Jie greitai išleido vaikus į mokslą ir pasitraukė iš senų miestelių į gražesnius didmiesčių pakraščius, palikdami lietuviškuosius rajonus. Vyko spartus nutautėjimas.

Kun. V. Valkavičiui gana anksti pasidarė aišku, kad "prieš vėjelį nepapūsi": senieji lietuvių telkiniai, kuriuos galėtume pavadinti Amerikos lietuvių bažnytkaimiais, išnyks be pėdsakų. Naujoji pokarinė emigracija ir vietiniai lietuviai ne visada rasdavo bendrą kalbą. Naujųjų ateivių dėmesys buvo nukreiptas į politinę veiklą, skirtą Lietuvos išlaisvinimui. Daugelis jų svajoto sugrįžti į išlaisvintą savo tėvynę. Visa tai buvo natūralu. Tiksliai saujelė inteligentų, kilusių iš senosios emigracijos, suprato, kad reikia įamžinti pirmos didžiosios emigracijos bangos veiklą bei jų nuopelnus Lietuvai ir Amerikai. Tarp tokių pasišventėlių buvo ir kun. V. Valkavičius.

1960-aisiais metais prasiėjo "etninių mokslų" JAV laikotarpis. Amerikos mokslininkai pradėjo vis daugiau dėmesio rodyti emigracijos, vykusios 1860-1913 metais,

istorijai. Į tą bangą įsijungė kun. V. Valkavičius, daugiausia rašydamas anglų kalba tuomet, kai lietuvių tarpe Amerikoje rašyti angliškai lietuviškąja tematika kai kam dar atrodė beveik "nepatriotišku" dalyku. Todėl nėra ko stebėtis, kad apie V. Valkavičiaus mokslinę veiklą daugiau žino amerikiečiai, negu patys lietuviai.

Per savo gyvenimą V. Valkavičius parašė virš 10 knygų, 45 straipsnius, 26 recenzijas, skaitė virš 20 mokslinių pranešimų įvairiose konferencijose, koledžuose ir universitetuose. Jo darbai įtraukti į "Encyclopedia Lituanica", "Dictionary of American Immigration History", "The Encyclopedia of American History", "Journal of US Immigration History" ir t.t. Jo straipsniai taip pat buvo paskelbti lietuviškoje spaudoje, leidžiamoje anglų kalba, pavyzdžiui, "Bridges" ir "Vytis". V. Valkavičius daugiau kaip du metus buvo "Bridges" redakcinės kolegijos narys. Jis taip pat jau seniai neša lietuvišką vėliavą, keldamas lietuvių prestižą tokiose organizacijose, kaip "American Catholic Historical Association", "American Organization of Historians" ir "Institute for Massachusetts Studies", o taip pat "Association for the advancement of Baltic Studies". Kunigas Vincas yra Lietuvių Katalikų mokslų akademijos ir Lietuvių instituto narys, Balzeko muziejaus tarybos narys ir patarėjas.

Neseniai kun. V. Valkavičius užbaigė savo milžinišką mokslinį veikalą – 3-jų toimų leidinį anglų kalba "Lithuanian Religious Life in America". Ši studija yra pagrįsta paties autoriaus tyrimais ir originalių šaltinių studijomis, gausiai iliustruota. Jos išleidimas buvo daugiausia finansuojamas iš paties autoriaus lėšų. Idomu, kad šis veikalą daugiausia ir perka amerikiečių universitetai bei mokslinių draugijų bibliotekos, o ne patys Amerikos lietuviai. Jokia kita tautinė grupė Amerikoje tokių studijų neišleido. Ypatingai nuostabu, kad ši Amerikos lietuvių bažnytkaimių – telkinių istorija parengta beveik vieno žmogaus iniciatyva. Gal vieną dieną ji susilauks vertimo į lietuvių kalbą?

Kas asmeniškai pažįsta kun. V. Valkavičių, tučiuojaus pajunta jo aukštą dvasingumą, "strazdelišką" paprastumą ir nuoširdumą, lietuvišką vaišingumą, kuklumą ir žmogišką šilumą. Šis žmogus – tikrai pamaldus ir tiesus.

LR ambasadoje Vašingtone kunigui Vincui Valkavičiui įteikiamas Gedimino ordinas R. Astrausko nuotr.

Tylus, mėgstantis sausą jankišką humorą, pasididžiujantis savo taupumu. Tie, kurie jį gerai pažįsta, žino, kad tas kunigo V. Valkavičiaus "šykštumas" reiškia, jog jis centus skaičiuoja, kad galėtų doleriais būti dosnus. Nors jis yra muzikas, istorikas, net dalyvavęs Hollywood kuriamame filme "Once Around" ir suvaidinęs lietuvių kunigą, tačiau V. Valkavičius pirmiausia yra kunigas – klebonas. Jis rūpestingai ir sąžiningai atlieka savo dvasiškas pareigas: krikštija, laidoja, aplanko sergančius, moko vaikučius, vienas prižiūri savo parapiją per visus metus. Jam nerūpi pinigai, "išpūstas" prestižas arba nuosavybės įsigijimas, nors jį būtų ir naudinga jo darbe. Visa kunigo V. Valkavičiaus veikla skirta sielų išganymui. Kai pasirodo prie jo durų vargšas kūniškąja ar dvasine prasme, kunigas Vincas tučiuojau skuba jam suteikti pagūdą. Klebonijoje beveik nėra jokių "darbo valandų". Retai išgirsi įjungtą autoatsakovą. Kunigas atsako pats, dieną ar naktį.

Būdamas sąmoningas lietuvių kilmės amerikietis, kun. V. Valkavičius gerbia kiekvieną žmogų, nežiūrint jo tautybės, piniginių ar luomo. Su tuo pačiu entuziazmu jis aptarnauja visus savo parapijiečius. Kai jo parapijoje atsirado nemažai portugalų emigrantų, kunigas jiems įvedė pamaldas portugalų kalba, pats pramokdamas portuga-

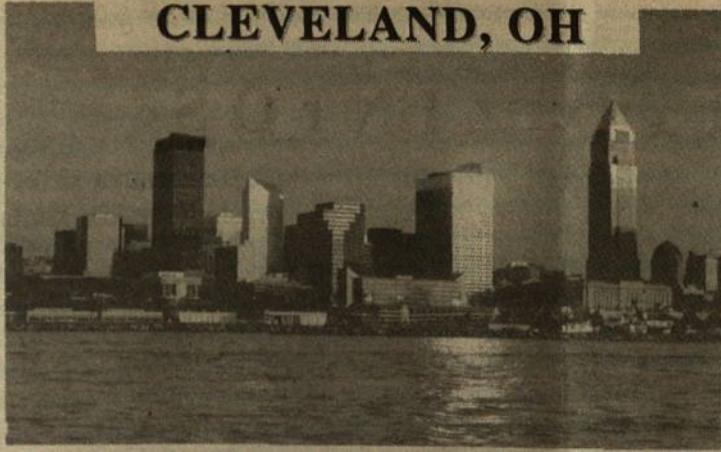
liškai. Kai arkidiecezija ketino uždaryti kaimyninę lenkišką parapiją, kun. V. Valkavičius, nepaisydamas kadaise sudėtingų lietuvių – lenkų santykių, buvusių net ir Norvude, kovojo, kad lenkų parapija būtų palikta ramybėje. Kai Bostono airiai visvien sunaikino tą parapiją, į jo rankas perėjo išlikusių lenkų ganytojiškoji veikla. Nors pats kunigas lenkiškai nemoka, tačiau jis išmoko giedoti vieną kitą lenkišką giesmę ir jas gieda, laidodamas lenkų kilmės kaimynus. Kai buvo kaimyninės arabų stačiatikių ortodoksų cerkvės jubiliejus, kun. V. Valkavičius nustebino visus jo dalyvius, pasveikindamas juos arabų kalba.

Kun. V. Valkavičius taip pat aktyviai dalyvauja ekumeninėje veikloje. Į savo milžinišką veikalą apie lietuvių religinį gyvenimą Amerikoje jis įtraukė pasakojimą apie lietuvių evangelikus. Tyrinėdamas lietuvių religinio gyvenimo istoriją, jis susipažino su atsiskyrusiais nuo Romos lenkais ir saujele lietuvių, su lenkų tautine katalikų bažnyčia. Jam per daugelį metų aktyviai dalyvaujant ekumeninėje veikloje, teko spręsti nemažai sudėtingų problemų. Jis neatstūmė net ir tų, istorijos apkaltintų ir karo audrų sužeistų lietuvių, kurie Amerikoje buvo patekę į bėdą, nes tiksliai "vienas Dievas yra teisingas". Savo ranką jis ištiesė ir naujiems atvykusiems iš Lietuvos,

A. † A. ANTANINAI KASPERAVIČIENEI

išėjus į amžinybę, dukterims LIVIJAI ir VIDAI, sūnums JUOZUI ir VIRGILIJUI bei jų šeimoms ir kitiems artimiesiems reiškiame mūsų nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Algis ir Vita Andrašūnai
Hugo ir Ramutė Banaitytė Hennings

RENGINIŲ KALENDORIUS

- VASARIO 28 d. – "Žaibo" taryba. diena-98" – Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose.
- KOVO 1 d. 4 v. p.p. – Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Klyvlendo skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks Lietuvių namų žemutinėje salėje.
- KOVO 28 ir 29 d. – Šiaurės Amerikos lietuvių senjorų (vyresnių kaip 35 m.) krepšinio turnyras Dievo Motinos parapijos salėje ir Boromeo seminarijoje.
- BALANDŽIO 4-5 d. – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.
- BALANDŽIO 5 d. – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) skautija.
- BALANDŽIO 19 d. – Šv. Jurgio parapijos Atvelykio stalas – parapijos salėje.
- GEGUŽĖS 10 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai – parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos
- GEGUŽĖS 25 d. 8:30 v. ryto – Memorial Day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.
- BIRŽELIO 14 d. Pabaltiečių tragiškojo birželio minėjimas – šv. Jurgio parapijoje.
- LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje.
- SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Dvynukai Aleksas ir Jonas Spirikaičiai, peržengę pirmojo pusmečio slenkstį. (Iš A. Spirikaičio asmeninio albumo)

**Vasario 22 d., 11:30 v.r.
Dievo Motinos parapijos Didžiojoje salėje
įvyks "TAUPOS" narių
metinis susirinkimas.
Visus maloniai kviečiame dalyvauti.**

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytoja Živilė Vaitkienė – renginio "Lietuvos didvyriai" organizatorė perduoda žvakę buvusiam partizanui Povilui Pečiulaičiui

"DIRVAI" AUKOJO:

Kun. M. Kirkilas, St.Petersburg FL	1,000
F.Izbickas, Westw., MA	200
W.Juzėnas, Southfd., MI	35
V.Apynys, Clinton, OH	20
G.Gražienė, Downers, G.I.L.	20
V.Matulevičius, Canada	20
J.Gumbelevičius, Winston, OR	20
K.Civinskas, Brecksville, OH	15
K.Gobelis, Redford, MI	15
J.Cinkus, Downers Gr., IL	15
Dr.R.Sidrys, Streator, IL	15
J.Dabrega, Brockton, MA	10
A.Vaivada, McLean, VA	10
A.Zaparackas, Highland B.FL	10
Dr.K.Šidlauskas, St. Pete. FL	10
N.Šumskienė, Chicago, IL	10
H.Stasas, Cleveland, OH	10
A.Matuzas, La Grangė, IL	10
P.Kvedaras, Canada	10
J.Matioška, Centerville, MA	9
M.Gruzdis, Bay Village, OH	5
A.Karsokas, Southgate, MI	5
O.Siliūnas, Alexandria VA	5
E.Černius, Worcester, MA	5
V.Ažusenis, Lakewood, OH	5
M.Bujokas, S.Euclid, OH	5
E.Litvinas, Chicago, IL	5
R.Jurkūnas, Lomita CA	5
A.Janušauskas, Deland FL	5
P.Butkus, Largo, FL	5
P.Žilinskas, Lyndhurst, OH	5
V.Zubrickas, Chipley, FL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

SKELBIMAS
Parduodamos
naujos
automatinės durys
vienos mašinos
garažui.
Kreiptis tel.
(216) 486-3912.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Reginyje "Lietuvos didvyriai" dainuoja Klyvlendo šv. Kazimiero šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai
J. Jasaičio nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel

Rita Staškutė-Žvirblienė

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

CBS – Į TEISMĄ!

Atviras kreipimasis į skaitytojus, kurie neabejingi Lietuvos prestižui

Vasario 6 d. milijonai televizijos žiūrovų grožėjosi XVIII Žiemos olimpiinių žaidynių atidarymu Nagano mieste. Žavėjomės japonų kūrybingumu, apipavidaliant pasaulinę sporto šventę tradiciškai savitu tautiniu iškilingumu. Deja, neapsieita be nesklaidumo, perduodant atidarymo iškilmės per CBS televizijos tinklą. Apmadu, kad ši, itin meniškai darnų renginį nuolat trukdė iki banalumo įkyri komercinė reklama. Labiausiai piktino faktas, jog abėcėline tvarka įžengiančius į stadioną olimpiečius ir paaiškinimus apie kiekvieną delegaciją netikėtai užgoždavo reklaminiai in-tarpai.

Kone akiplėšišku būdu "išgaravo" iš televizijos ekrano istorinis momentas, kuomet į stadioną buvo įnešta Lietuvos vėliava. Neišgirdo-

me jokių paaiškinimų nei apie vėliavnešį, nei apie mūsų čiuožėjus, slidininkus, biatlonistą. Nė žodžio nebuvo užsiminta apie nedidelę šalį, įrašiusią į pasaulio sporto istoriją ne vieną lietuvišką vardą, ne vieną rekordą. Užtat iki valios gavome gerą tuziną patarimų, kaip vartoti vidurius laisvinančias tabletes, kaip išvengti blogos savijautos, kai ėda rėmuo (heartburn), kaip sveika smaguriauti bulviniais traškučiais, kaip svarbu moterims laiku apsirūpinti asmenines higienos reikmenimis ir t.t.

Štai tokioje aplinkoje teko stebėti CBS išgarsintą Žiemos olimpiados atidarymą, iki kaktumo užterštą reklaminiu šlamštu, užtemdžiusiu visų tautų fizinės kultūros šventę. Beje, ne tik Lietuva liko už televizijos ekrano ribų tą įsimintą vakarą. Nebuvo

parodyta maždaug dešimt olimpiečių delegacijų iš kitų šalių, taipogi atsitiktinai patekusių į reklamos laiką.

Nesu visiškai neivolis, nesuprantantis CBS TV užmačios bet koku keliu, bet kokia proga akimirksniu užsidirbti milijonus dolerių, ypač išnaudojant pasaulinės reikšmės renginius ir jų metu garsinant tuos reklamos davejus, kurie sumokėjo didžiausią sumą. Tačiau šiuolaikiniame, vis dar civilizuotame pasaulyje yra padorumo ribos, kurių peržengimas savaime skatina protestuoti prieš neetišką CBS TV elgesį, dėl kurio Lietuvos valstybės statusas buvo viešai ignoruotas tarptautinio renginio rodymo metu. Tai tiesiog prilygsta savotiškos rūšies diskriminacijai. Tokia CBS TV elgsena, suprantama, nėra sąmoninga, bet aiškiai atsitiktinė, skatinama vienintelio noro – pasipelnyti bet kokia kaina, o šiuo konkrečiu atveju, netgi ignoruojant atskirų tautų statusą.

Kreipiuosi į tautiečius, gyvenančius Šiaurės Amerikoje, Lietuvoje ir svetur, susitelkti ir ne tik pareikšti protestą prieš CBS TV neetiškus veiksmus, bet ir juridiniu keliu iškelti jiems bylą teisme už tarptautinių etikos normų pažeidimą. Tegul nedelsiant taria savo drąsų protesto žodį mūsų advokatai, diplomatinė tarnyba, Lietuvos intelektualai ir paprasti piliečiai, kuriems svarbi tautos garbė. Užtenka būti pastumdėlių tarpe ir pastoviai kentėti ignoravimus. Prie mūsų vieningo protesto prisijungtų ir kitos valstybės, kurios liko užgožtos komercinės pabaisos tą įsimintą penktadienio vakarą.

Akivaizdu, kad eiliniai sporto mėgėjai, deja, yra bejėgiai galinėtis teisme su gigančiška CBS TV. Todėl patikimiausia, regis, būtų kreiptis į mūsų iškilius advokatus. Lietuvos Olimpinių Komitetą ir, neabejotinai, į mūsų diplomatinės tarnybos atstovus Šiaurės Amerikoje.

Ar užteks mūsų veikėjams drąsos pareikšti rimtą priekaištą CBS TV ir pareikalauti atitinkamos kompensacijos? Gal pagaliau užteks lietuviui kuklintis ir drovėtis, kai tave vis ignoruoja?

Šių dienų realijas peržvelgiant, kai teisminė atsakomybė priimta patraukti kaltus ne tik už karštą kavą, pačiam atsitiktinai išpiltą ant šlaunies, bet ir reikalaujant iš šalies prezidento materialiai kompensuoti moralinį nužeminimą, mūsų lietuviško protesto balsas turėtų nuskambėti kaip rimtas siekis priversti žiniasklaidą pagarbiai skaitytis su valstybių prestižu. Niekad nepamirškime, kad jau kartą įrodėme pasauliui mūsų tautos galią, pirmieji išardę sovietinės imperijos pamatus. Tasai didvyriškos drąsos pavyzdys garsiu aidu atsiliepė daugelyje pavergtų šalių, siekiančių gyventi laisvai ir būti gerbiaimais.

Tadas Sviderskis
Pennsylvania, USA

NAUJAS ĮVERTINIMAS – ŽYDRŪNUI ILGAUSKUI

Vasario 7-ą Niujorke NBA krepšinio lygos naujokų rungtynėse, kuriose Vakarų apygarda žaidė prieš Rytų apygardą, Žydrūnas Ilgauskas buvo apdovanotas specialiu prizų kaip geriausias žaidėjas. Jį priimdamas Žydrūnas pasakė: "Ši dovana yra skirta ne tik man. Ji priklauso

visam Klyvlendo (Cleveland, OH) miestui".

Didžiausias miesto dienraštis "The Plain Dealer" išspausdino apie Žydrūną straipsnį, kuriame jį vadina mūsų auksu. Mes, lietuviai, džiaugiamės jo laimėjimu.

Dr. V. Stankus

Žydrūno Ilgausko autografas – susitikime su į rungtynes atvykusiais lietuviais Gund arenoje.

Kristinos Stankutės nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

ATLANTA IMPORT EXPORT

"Atlantic Express" skyrius Cleveland'e

Litma Import-Export, Inc.

639 EAST 185 STREET

CLEVELAND OH 44119

tel. (216) 481-0011

Klientams pageigaujant, nuo Naujųjų Metų viena valanda pasikeitė darbo laikas:

Antradieniais – penktadieniais – nuo 10-os ryto iki 6-os vakaro;

šeštadieniais – nuo 10-os ryto iki 3-os po pietų.

Sekmadieniais ir pirmadieniais skyrius nedirba

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000